O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◊ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1999 йил 16 июнь, чоршанба • № 48 (11.131) • Эркин нархда сотилади

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Президент жаноблари, азиз дўстим,

Франциянинг саноат бўйича Давлат котибининг Тошкентга муҳим ташрифи Франция билан Ўзбекистон ўртасидаги дўстона муносабатлар ва ҳамкорликни ривожлантиришга катта аҳамият бераётганлигимни яна бир бор таъкидлаш имконини берди.

Косоводаги тангликни бартараф этишда қатнашаётган Европа Иттифоқидаги бошқа давлатлар ва ҳукуматларнинг бошлиқлари каби, Болқондаги вазиятнинг ривожи сабабли чет мамлакатларга қиладиган сафарларимнинг кўпчилигини бирмунча кейинроқ муддатларга кечиктиришга мажбур бўлдим. Шунга қарамай, Сизнинг лутфан қилган таклифингизга жавобан Марказий Осиёга бориш ниятимни унутмаяпман, мамлакатингизда бўлишга розилигимни яна бир бор тасдиқлайман.

Мана бир неча йиллар мобайнида бизнинг икки томонлама муносабатларимиз муваффақиятли ривожланиб, мамлакатларимиз ўртасидаги товар айланиши даражаси муттасил ўсиб бораётганлигидан хурсандман. Ишончим комилки, жаноб Кристиан Пьерренинг шу йил 11-12 июнь кунлари Тошкентга қиладиган сафари иқтисодий ҳамкорлигимизни мустаҳкамлашга кўмаклашади.

Муносабатларимизнинг шундай ижобий ривожланиши Сизнинг ўз мамлакатингизни дунёга, хусусан Европага очиш истагингиз туфайли мумкин бўлиб қолди. Шу муносабат билан мен Европа Иттифоқи билан Ўзбекистон ўртасида шериклик ва ҳамкорлик тўғрисида биз 1996 йил Флоренцияда имзолаган Битим кучга кирганлиги билан табриклайман.

Президент жаноблари, Сизга бўлган юксак эҳтиромимни қабул қилгайсиз.

Камоли эҳтиром билан,

Жак ШИРАК,
Франция Республикаси Президенти

Париж, 1999 йил 7 июнь.

МУСТАҚИЛЛИК: САККИЗИНЧИ ДОВОН

ИЛГАРИ хабар қилганимиздек, вилоят ҳокими Уммат Мирзақулов шаҳар ва туманлар меҳнаткашлари билан очиқчасига мулоқотлар ўтказди. Унинг суҳбатларидан асосий мақсад — Президентимизнинг Республика Олий Мажлисининг XIV сессиясида сўзлаган «Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда», деб аталган маърузаси мазмунини минтақалар аҳолисига яна бир марта батафсил, содда қилиб тушунтириб бериш, шунингдек, учрашув қатнашчиларининг саволларини тинглаш, улар билан дилдан гаплашиб олиш эди.

ОДАМЛАР ОРАСИДА

— Президентимизнинг маърузасида мустақиллик йиллари ичида жамиятнинг сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, маънавий ривожланиш йўли,ислоҳотлар туфайли эришилган натижалар атрофлича таҳлил этилди, — деди ҳоким Ўртачирчиқ туманидаги «Дўстлик» жамоа хўжалигида бўлиб ўтган суҳбати чоғида. — Тараққиёт борасида ўзига хос йўл танлаганимиз, Ватанимизда демократик давлатнинг ҳуқуқий асослари яратилганлиги республикамиз мавқеини ҳар томонлама оширди. Ўзбекистонни дунё тан олди.

Вилоят ҳокими мамлакатимизда инсон қадри юксак ўринга қўйилганлиги, миллий анъаналар тикланаётганлиги, умумий хонадонимизда тинчлик, миллатлараро тотувликнинг барқарорлиги, келажакка ишонч тобора мустаҳкамланиб бораётганлиги туфайли бизга хорижий мамлакатлар аҳлининг қизиқиши тобора ортаётганлигини содда бир тарзда, мисоллар асосида гапириб берди. Натижада чет эл сармоясини жалб қилиб, улар билан ҳамкорликда «ЎзДЭУавто», «Зарафшон Ньюмонт», «Кабул-Тўйтепа текстиль», Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи каби ўнлаб корхоналар ишга тушди.

Маънавият борасида ҳам катта тадбирлар амалга оширилди. Хусусан, Имом ал-Бухорий, Аҳмад ал-Фарғоний каби алломаларимизнинг таваллуд топган кунлари умумхалқ тантанасига айланиб кетди.

Тарихий обидаларни тиклаш, таъмирлаш бўйича кўп ишлар амалга оширилди. Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурининг қабул қилиниши, келажакда ҳар соҳада билимдон, малакали, жаҳон андозалари талабларига жавоб берувчи мутахассисларни тайёрлаш учун замин яратди.

Учрашув чоғида вилоят ҳокими Президентимиз XX аср бўсағасида ва ундан кейинги босқичларда республикамизни ривожлантириш, жамиятимизни янгилашнинг устувор йўналишларини ҳам белгилаб берганлигини алоҳида таъкидлади.

Хусусан, мамлакат сиёсий, иқтисодий ҳаётини, давлат, жамият қурилишини эркинлаштириш, жамият маънавиятини янада юксалтириш, раҳбар кадрлар масаласи, халқ турмуш даражасининг изчил ва барқарор ўсиши, аҳолини кучли ижтимоий ҳимоя қилиш, жамиятдаги барқарорлик, миллатлар ва фуқаролараро тотувликни, сарҳадларимиз дахлсизлигини таъминлашдан иборат бешта қатор устивор йўналишларнинг туб мазмуни ва аҳамияти шарҳлаб берилди.

Ҳоким вилоятимиз иқтисодиётида, маънавий ҳаётида рўй бераётган муҳим ўзгаришлар билан меҳнаткашларни таништирди. Хусусан, ўтган саккиз йил ичида замонавий технологияни жорий этиш натижасида рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган корхоналар сони кўпайди. Уларда 500га яқин турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилгач, чет элдан маҳсулот олиб келишга эҳтиёж деярли қолмади. «Кибо», «Каолин», «Кабул-текстиль», «Ана-текстиль» сингари корхоналарнинг маҳсулотларига дунё бозорларида талаб ортиб бормоқда.

Вилоятда мулкчиликнинг янги шаклига ўтиб ишлаётган корхоналар анчагина. Жумладан, мавжуд 13 минг 801та корхона ва ташкилотнинг 11 минг 711таси ёки 83 фоизи мулкчиликнинг турли кўринишларида фаолият юргизмоқда.

Қишлоқ хўжалигида ҳам маълум даражада силжишлар бор. Бу ғаллакорлар меҳнатида кўзга ташланади. Ўтган йили вилоятда 400 минг тонна дон етиштирилиб, йиллик режа бажарилди.

Мулоқотларнинг оддий

(Давоми 2-бетда).

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ

янгиликлар, одамлар, воқеалар

ОРОМГОҲЛАР ЧОРЛАМОҚДА

МАКТАБЛАРДА имтиҳонлар тугаб минглаб болалар турли сўлим масканларга, тоғлар қўйнидаги оромгоҳларга отланди. Кўплаб ўқувчилар ҳокимликлар ва халқ таълими бўлимлари ташаббуси билан жойларда ташкил этилган спорт мажмуаларига қатнайди. Бу ерда улар спорт турлари билан шуғулланиб, чиниқадилар.

Шуни айтиш керакки, эҳтиёжманд оилалар фарзандлари ва меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари тўғрисида алоҳида ғамхўрлик кўрсатилмоқда. Пойтахт вилоятининг хушманзара Бўстонлиқ туманида жойлашган «Ёшлик» саломатлик марказининг Халқ таълими вазирлиги ихтиёрига бериб қўйилиши ҳам ана шу ғамхўрлик самарасидир. Бу ерда асосан республикамиздаги меҳрибонлик уйларининг тарбияланувчилари хордиқ чиқаради. Ўтган йили бу оромгоҳда етти юздан ортиқ ўғил ва қиз мазмунли хордиқ чиқариб қайтган эди. Бу мавсумда ҳам қарийб шунча бола дам олиши кўзда тутилмоқда.

Куни-кеча пойтахтдан йўлга тушган автобуслар колоннаси республикамиз меҳрибонлик уйларининг 200дан ортиқ тарбияланувчисини олиб «Ёшлик» томон ошиқди. Саломатлик марказида улар учун барча қулайликлар муҳайё қилиб қўйилган.

М. ОДИЛОВА, (ЎзА).

ҲАММАБОП ҚЎЛЛАНМА

БАРЧА йўналишларда ҳужжатлар, хатлар, маълумотномаларни давлат тилида олиб бориш — вилоят Соғлиқни сақлаш бошқармаси тизимидаги ходимларнинг доимий эътиборида. Кўпгина даволаш масканлари, бошқарув идораларида бунга эришилди.

Аммо, тиббиёт соҳасидаги ўқув юртларида талабаларга машғулотларни ўзбек тилида ўтиш учун дарсликлар етишмасди. Олимлар, мутахассислар бу ишни ҳал этишга киришдилар. Республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги улар зиммасига аниқ топшириқлар юклади. Шундай вазифалардан бири — ўпка хасталиклари хусусида мукаммал дарслик ёзишга вилоят Соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғи, тиббиёт фанлари доктори, профессор Абдувоҳид Содиқов масъул эди. Олим ва раҳбарнинг тиббиёт фанлари номзоди Файзулла Турсунов, тиббиёт фанлари доктори Мурод Иброҳимов билан ҳамкорликда яратган «Сил» китоби куни кеча Абу Али ибн Сино нашриётида босмадан чиқди.

Китоб шифокорлар учун ҳам, олий ўрта махсус ўқув юртлари талабалари учун ҳам муҳим қўлланмадир.

Саид ВАЛИЕВ.

«ФАРОВОН» ФАРОВОНЛИК БАҒИШЛАДИ

ВИЛОЯТДА саховати билан танилган Зангиота туманидаги «Фаровон» фирмаси кам таъминланган оилалар фарзандларини рағбатлантиришнинг ташаббускори бўлди.

Бу ҳомийни қўллаб-қувватлаган туман матлубот жамиятлари уюшмаси, касаба уюшма ташкилотлари қўмитаси, Алишер Навоий номли жамоа хўжалиги бошқаруви 120 нафар болага дастурхон ёзиб, уларни меҳмон қилдилар. Туман бадиий дасталари уларни ўз куй ва қўшиқлари билан хушнуд этдилар. Айни пайтда тантана даврасига таклиф этилган ўғил-қизларга кийим-кечаклар, пойабзаллар совға сифатида топширилди.

Тадбирга туман хотин-қизлар қўмитаси бош-қош бўлди.

Шаҳло БЕКНАЗАРОВА.

25 КИШИ ИШЛИ БЎЛАДИ

ОБЛИҚ Ангрен таркибига кирувчи йирик қишлоқлардан ҳисобланади. Шаҳардан саккиз километр узоқликда жойлашган.

Унда уч ярим мингдан ортиқ аҳоли истиқомат қилади. Облиқликларга маиший хизмат кўрсатувчи корхоналарнинг ишламай қўйиши натижасида ортиқча оворагарчиликка сабаб бўлаётган эди. Арзимаган юмуш билан шаҳарга қатнашга мажбур бўлинарди.

Тадбиркор Зоҳиджон Насриддинов бундай ноқулайликни бартараф этиш учун ажратилган майдонда маиший хизмат кўрсатиш уйини қуришни бошлаб юборди. Унда аҳоли буюртмалари билан кийимлар тикиш ва қатор бошқа устахоналар ташкил этилади. Қишлоқ аҳолисидан 25 киши иш билан таъминланади.

Теша ШЕРАЛИЕВ.

НОГИРОНЛАРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН

ЧИРЧИҚДАГИ «Электркимёсаноати» ишлаб чиқариш бирлашмасида қатор кенг истеъмол буюмлари ҳам тайёрланмоқда.

Шу йилнинг ўтган беш ойида деярли 62 миллион сўмлик шундай маҳсулотлар савдо шаҳобчаларига етказиб берилди. Бундай рўзғор буюмларининг тури етмишталан ҳам кўпдир.

Корхонада яна шундай бир янги маҳсулот тайёрлашни йўлга қўйишга ҳозирлик кўрилмоқда. Хитойлик тадбиркорлар билан бирга ногиронлар аравачалари ва велосипедлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилади. Ҳозирги вақтда энг сўнгги асбоб-ускуналар ўрнатилмоқда. Саноқли кунлардан кейин бундай зарур маҳсулотлар харидорлар ҳукмига ҳавола қилинади.

Собир ҲАМИДОВ.

«ҒАЛЛА - 99»

ЎЗБЕКИСТОН тупроғининг ноёб унумдорлиги, энг муҳими халқимизнинг меҳнатсеварлиги бизнинг республикамизни қудратли агросаноат салоҳиятига эга мамлакатга айлантириш имконини берди. Мамлакатимизда собиқ тузум давридан мерос бўлиб қолган пахта якка ҳокимлиги тугатилиб, истиқлолнинг дастлабки йилларидаёқ ғалла мустақиллигига эришишнинг асослари яратилди. Кейинги уч-тўрт йилнинг ичида ғалла майдонлари, биринчи навбатда буғдой экиладиган ерлар юзлаб минг гектардан ортгани бунинг ёрқин мисолидир.

Бундан ташқари, қишнинг бир мунча илиқ келиши ғалланинг одатдагидан 10-14 кун эрта етилишини таъминлади. Шу боис ҳозир республикамиз ғалла майдонларида иш қизғин. Айниқса, Ангор, Жарқўрғон, Олот, Ромитон, Қамаши ва Нуробод туманлари хўжаликларида гектаридан 35-40 центнердан дон йиғиштириб олинаётгани қувонарли ҳол.

ЎЗИМИЗНИНГ ДОНИМИЗ — НОНИМИЗ

Эслайлик, мустақиллигимизнинг илк йилларида дон асосан четдан валюта ҳисобига келтириларди. Шу боис ҳам мамлакатимиз раҳбари бир муҳим устувор йўналиш — дон мустақиллигига эришиш вазифасини аввалбошданоқ қатъий қилиб қўйдилар.

Бунинг натижасида, мисол учун, 1997 йилга келиб озиқ-овқат учун республикага дон импорт қилиш 6 баробар қисқарди. Бугунга келиб эса, айтиш мумкинки, биз ўзимизни деярли тўлиқ равишда дон ва дон маҳсулотлари билан таъминлаяпмиз. Энг муҳими, бу масаланинг стратегик аҳамияти, яъниким Ўзбекистон дунё ҳамжамиятида нафақат сиёсий, балки иқтисодий соҳада ҳам ўз мустақиллигини тобора мустаҳкамлаб бормоқда. Гапнинг индаллосини айтганда, ўз меҳнатинг билан яратилган ҳар қандай маҳсулот ширин бўлади, шу жумладан дон ҳам. Суғориладиган ва лалми ерларда етиштирилаётган ўзбек дони халқимизнинг ризқ-рўзига айлангани рост.

Мен масаланинг сиёсий жиҳати муҳимлигини таъкидлар эканман, бу ерда халқимиз ҳаётининг янгиланиши, демократик жараёнларнинг ривожланиши кўп жиҳатдан қишлоқ хўжалигида ислоҳотлар нечоғли самарали кечаётгани, қишлоқ ҳаётининг барча жабҳаларига нечоғли чуқур кириб бораётгани билан боғлиқлигини қайд этмоқчиман. Шу боис ҳам Президент Ислом Каримов қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилишга истиқлолимизнинг биринчи кунлариданоқ жиддий киришган эди. Очиғини айтганда, МДҲдаги ҳеч бир давлатда мамлакат раҳбари аграр соҳага Ўзбекистондагидек бунчалик катта эътибор қаратмаган. Қишлоқ хўжалиги тараққиёти учун деҳқонларимиз манфаатини кўзлаб қабул қилинаётган фармон ва қарорлар, қонунлар бундан далолат.

Шу жиҳатдан олиб қараганда Республика Вазирлар Маҳкамасининг «1999 йилги бошоқли дон экинлари ҳосилини йиғиштириб олишни уюшқоқлик билан ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарори ғаллакорларимиз оғирини енгиллатишга, уларга яқиндан ёрдам беришга қаратилган муҳим дастуриламалдир. Мазкур қарорда тегишли вазирлик, қўмита, корпорация ва компаниялар, ташкилот ва хўжаликлар зиммасига ғалла ўрим-йиғимини тез ва сифатли ўтказиш вазифаси юклатилган. Қарорда комбайн ҳайдовчиларининг гуруҳларга ажралган ҳолда унумли меҳнат қилиши, уларга ўз вақтида ҳақ тўлаш, транспорт воситаларидан узлуксиз фойдаланиш, дон нобудгарчилигига йўл қўймаслик, ҳосилни пешма-пеш дон комбинатларига топшириш каби қатор тадбирлар бажарилиши кўзда тутилган.

Куни кеча мазкур қарорнинг изчил бажарилишини таъминлашга бағишланган республика мутасадди идоралари раҳбарларининг йиғилишида ҳам масаланинг ўта долзарблиги алоҳида таъкидланди. Бу йил мамлакатимизда 1,3 миллион гектар майдондан тўрт миллион тоннадан зиёд ғалла йиғиштириб олиш режалаштирилмоқда. Синов тариқасида (апробация қилинган) текшириб кўрилган майдонларда, таҳминларга қараганда, республика бўйича 40 центнердан ҳосил етиштириш имконияти мавжуд. Андижон вилоятида ғалла ҳосилдорлиги гектар бошига 60-70 центнерни, Самарқанд вилоятида 50 центнерни ташкил этиши, Фарғона, Наманган, Бухоро вилоятларида эса 40 центнердан зиёд бўлиши кутилмоқда.

Мутахассислар фикрича, мамлакатимиз далаларида мўлжалдаги ҳосил тўпланган.

Эрта-индин ғаллазорларда бирин-кетин 6,5 мингдан зиёд комбайнлар ишга тушиб, ҳосилни нест-нобуд қилмай йиғиштириб олишга киришади. Комбайнларнинг 1 минг 184таси Ўзбекистон шароитида муваффақиятли синовдан ўтган «Кейс» ва «Класс» ўрим агрегатларидир. Дарвоқе, бу йил мавсумни 20-25 иш кунида якунлаш кўзда тутилмоқда.

Зеро, бунинг учун ҳамма шароит бор: мавжуд техника ва комбайнлар мавсумга ўз вақтида тайёрланган, уларнинг узлуксиз ишлаши учун сервис хизмати йўлга қўйилган, эҳтиёт қисмлар, ёнилғи ва мойлаш маҳсулотлари етарли заҳираси вужудга келтирилган. Июннинг иккинчи ўн кунлигида амалдагиларига қўшимча яна 100та «Кейс» комбайнлари хориждан келтирилиб, ишга туширилади. Дон комбинатларида ҳам донни қабул қилиш, сақлаш ва уруғлик тайёрлаш учун махсус жойлар ҳозирлаб қўйилган. Топширилган маҳсулот учун ўз вақтида ҳисоб-китоб қилиш масалалари ҳам тўлиқ ҳал этилган. Хуллас, юқорида таъкидлаганимиз, мамлакатимиз ҳукумати деҳқонларимиз учун барча шарт-шароитларни муҳайё қилган. Бинобарин, бугунга келиб жойларда уюшқоқлик билан ишни ташкил этиш энг муҳим вазифа бўлиб турибди.

Ота-боболаримиз «Донни йиққан донодир» деб бежиз айтишмаган. Ҳосилни ўз вақтида, нест-нобуд қилмай йиғиштириб олсак, омборларимиз донга тўлади, халқимизнинг ризқи бутун бўлади. Ўзимизнинг донимиз — ўзимизнинг нонимиз. Яратганга шукрки, ҳосил мўл, деҳқонларимиз кўнгли тўқ. Қаранг, Ўзбекистон буғдой карвонлари йўлга чиқди. Хирмонингизга барака, азиз ғаллакорлар.

Аслиддин БОЛИЕВ, (ЎзА).

КОМБАЙНЛАР ИШГА ТУШДИ

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИнинг «1999 йилги бошоқли дон экинлари ҳосилини йиғиштириб олишни уюшқоқлик билан ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарори ғаллакорлар учун кўпгина енгилликлар билан бирга моддий имтиёзлар ҳам яратиб берди. Бу, хусусан, Тошкент вилоятида ҳам пишиб етилаётган дон ҳосилини пешма-пеш ўриб-янчиб олишни манфаатдорлик билан пухта ташкил этишга руҳлантирди.

Бу йил вилоятда 115 минг 742 гектар майдонда бошоқли дон ҳосили етиштирилмоқда. Жанубий туманларда етилган ҳосилни саранжомлаб олишга оммавий киришилмоқда. Айни кунларда ўрим-йиғим мавсумига барвақт созлаб қўйилган 545та комбайндан икки юзга яқини ҳар куни ғаллазорларга олиб чиқилмоқда. Уларни унумли ишлатиш ҳисобига кунига ўртача 1500 гектар майдондаги ҳосил саранжомлаб олинмоқда.

Айниқса, «Кейс» русумли комбайнларнинг иш унуми юқори бўлмоқда. Чунончи, ҳар куни ғаллазорга олиб чиқилаётган 70дан зиёд шундай комбайн билан 1200 гектар майдондаги ҳосил йиғиштириб олинмоқда.

Бугунги кунгача вилоятдаги ўн бешта тумандан 11тасида ғалла ўрими бошлаб юборилди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда ўртача ҳосилдорлик вилоят бўйича 31,3 центнерга тўғри келмоқда. Албатта, бу ҳақиқий ҳосилдорликни белгиловчи рақам эмас. Ўрим-йиғим эндигина қизғин паллага кириб боряпти. Мақсад жами ҳосилни 25 иш кунидан кечиктирмай, йиғиштириб олишдан иборат. Барча ташкилий ишлар ана шу суръатни таъминлашга қаратилган.

Бекобод тумани ғаллакорлари ўрим-йиғимни, айниқса, уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Мавжуд барча комбайнлар сафарбар этилган. Кунига 250-270 гектар майдондаги ҳосил йиғиштириб олинмоқда. Шунингдек, Бўка ва Оққўрғон туманларида ҳам ўрим-йиғим суръати кундан-кунга жадаллашмоқда.

Ҳукумат қарорида таъкидлангани-дек, уруғлик ғаллани тез ва сифатли йиғиштириб олишга асосий эътибор қаратилмоқда ва бу билан юқори нав уруғликни етарлича ғамлаб олиб, келгуси йил ҳосили учун ҳам замин яратиш чоралари кўрилмоқда.

Самад ЙЎЛДОШ.

СУРАТЛАРДА: Тошкент туманидаги «Ҳасанбой» ширкат хўжалиги бригада бошлиғи Камолиддин Қурбонов (чапдан) ва пудратчи Саидаҳмад Қурбонов ҳосил чўғини кўздан кечирмоқдалар; ўрим пайти.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

МУСТАҚИЛЛИК: САККИЗИНЧИ ДОВОН

ОДАМЛАР ОРАСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

муҳитда, расмиятчилик, дабдабалардан ҳоли, эркин, дилкаш суҳбатлар тарзида ўтиши кутилган натижаларни беряпти, дейиш мумкин.

Учрашувларда иштирок этган турли соҳа кишилари ўзларини қизиқтирган саволларга жавоблар олдилар. Йиғилишларда вилоят ҳокими билан бирга ҳокимлик бошқармалари, бўлимлари раҳбарларининг ҳам қатнашганлиги муаммоларни ўз жойида ҳал қилиш имконини берди.

Шуни айтиш керакки, аксарият саволлар дўконларда саккиз хил озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашдаги узилишлар, янги иш жойларини ташкил этиш, мактабларни таъмирлаш, ичимлик суви ва газ тармоқларининг яроқсизлиги, пахтакорларга иш ҳақини ўз вақтида тўланмаётганлиги, қишлоқ хўжалик экинларига ишлов беришда техника, заҳира қисмлар етишмаслиги, телефон тармоқларининг яхши ишламаслигига даҳлдор бўлди.

Мулоқотларда меҳнаткашлардан тушган саволларга аниқ жавоблар берилганлиги одамларни хушнуд этди. Ҳусусан, Ўртачирчиқ туманидаги «Дўстлик» жамоа хўжалигида ўтган учрашувда «Ўртасарой» деҳқон фермер хўжаликлар уюшмаси раиси Муқаддас Ҳолиқова қиш кунлари газ камайиб кетиши натижасида аҳоли мушкул аҳволга тушиб қолаётганини айтиб, «ҳудудимизда қўшимча газ тақсимлагич ўрнатиш мумкинми?», деб сўради.

Вилоят ҳокими унга Паркент, Юқоричирчиқ, Ўртачирчиқ туманлари аҳолисини табиий газ билан етарли таъминлаш мақсадида янги аппарат ўрнатиш учун 30 миллион сўм ажратилганлигини маълум қилди.

Пскент туманининг Оҳунбобоев номли жамоа хўжалигида ўтган суҳбатда 20-мактаб директори Ш. Тожиев 1996 йилда мактабга фойдаланиш учун туман ҳокимлиги томонидан 2 гектар ер ажратиб берилгани, ундан чиққан даромад эҳтиёжни қоплай олмаётгани, янги қурилаётган иккита қўшимча бино учун маблағ зарурлиги ҳақида гапириб, ёрдам берилишини илтимос қилди.

Ҳоким бу масала билан изчил шуғулланишни туман молия, халқ таълими бўлимларига топширди. Масала вилоят ҳокимлиги назоратида бўлишини айтди. Мазкур жамоа хўжалиги аъзоси И. Набиев «Нима учун ўқитувчиларга коммунал тўловлар борасида имтиёзлар берилган-ку, жамоа хўжалиги аъзоларида бундай енгилликлар йўқ», деб мурожаат этди.

— Кўпчилик бу масаланинг моҳиятини чуқур тушунади, деб ўйлайман, — деди вилоят ҳокими. — Чунки, ўқитувчилар фаолиятининг оғирлиги ҳаммамизга маълум. Жисмоний толиқишни асабий толиқишга нисбатан таққатиш осонроқ. Меҳнати кечаю-кундуз давом қиладиган ўқитувчини рағбатлантириш тадбирлари такомиллашмас экан, фарзандларимизнинг илм олиши, тарбияси муаммо бўлиб қолаверади.

У. Мирзақулов деҳқонларни далада астойдил ишлашга, пахтага ишлов беришда юзакичиликка йўл қўймасликка, ажратилган ўғитлардан тўғри фойдаланишга даъват этди. Кўпчилик жамоа хўжаликлари аъзолари далага вақтни шунчаки ўтказиш учунгина боришлари, ишга лоқайдликлари, бунинг оқибатида оилалар ночор аҳволга тушиб қолаётганликларини ачиниш билан гапирди. Айрим хўжаликлардаги фермерлар минерал ўғитларни «йўли»ни қилиб олиб, кўпчилик ризқини қиймоқдалар. Бундай ҳолларга чек қўйиш, ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб ишлаб, умумманфаатни ўйлашимиз керак, — деди у.

Шунингдек, вилоят ҳокими бошқа шаҳар ва туманларда бўлганида ҳам меҳнаткашлардан тушган барча саволларга очиқ-ойдин жавоб берди.

Мазкур мулоқотлар жойларда одамлар раҳбарнинг дилдан чиққан, самимий сўзларига нақадар муштоқликларини кўрсатди. Улар бозор иқтисодиётининг ҳозирги шароитида ўзлари қўяётган талаблар бирданига амалга ошмаслигини яна бир бор идрок этмоқдалар. Ўз навбатида меҳнаткашлар республикада, вилоятда мавжуд бўлган муаммолар билан танишмоқдалар. Учрашув қатнашчилари шу йил 16 февраль воқеалари, 16 майда Тожикистонда рўй берган хунрезликларга нисбатан нафратлари чексиз эканлигини, республикамизда олиб борилаётган сиёсатга содиқ эканликларини изҳор этмоқдалар.

Юқорида айтилган мулоҳазалардан хулоса шуки, шаҳар ва туманлар ҳокимлари ҳам ўз ҳудудларида мана шундай мулоқотларни тез-тез уюштириб туришлари, кишилар ҳаётидан бевосита хабардор бўлишлари лозим.

Юнус ШАРИПОВ,
вилоят ҳокимлиги ташкилий ишлар ва кадрлар масалалари бўйича гуруҳ раҳбари.
Саидвали ҲАСАНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» *йўқламаси*

ҚИБРАЙ

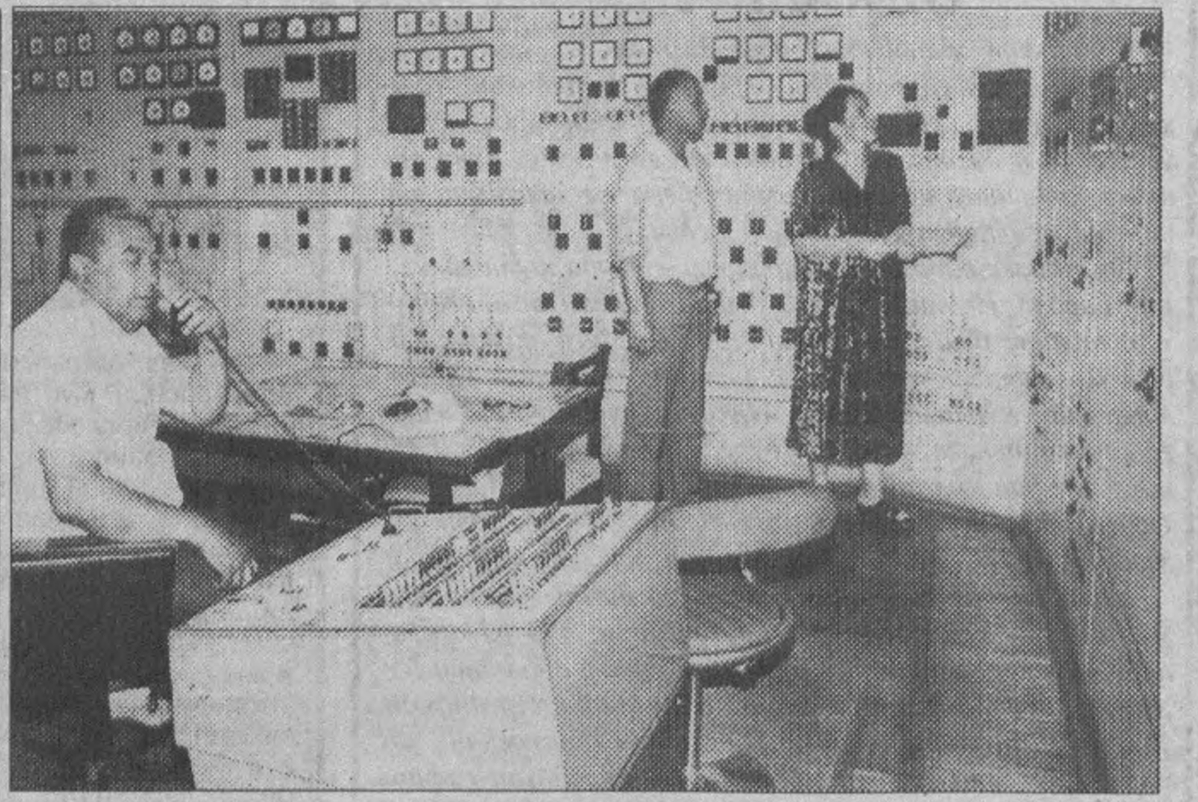

БУЮК ИШОНЧ

ДОВОНЛАРДАН ўтиб келиш, табиийки, осон бўлмайди. Лекин, йўл-йўлакай учраган қийинчиликларни енгиб, муаммоларни баҳоли қудрат ҳал этиб, мақсадга эришганимизда ҳамиша бизга Юртбошимизнинг фармонлари, ҳукумат қарорлари йўлчи юлдуз бўлиб, йўлимизни ёритди. Энг муҳими ўзлигини таниган меҳнаткашларимизда республикамизнинг буюк келажагига қатъий ишонч пайдо бўлди.

Ана шу ишонч бугунги кунда ҳар биримизни ташаббус, ғайрат, шижоат кўрсатиб ишлашга ундамоқда.

Маълумки, бизнинг туманимиз асосан сабзавотчилик, боғдорчилик, ғаллачилик ҳамда чорвачиликка ихтисослашган. Лекин, мустақиллик йилларида қишлоққа саноат тезкорлик билан кириб келди. Мавжуд саноат корхоналари қаторига янгилари қўшилди. Бунда чет эл сармоясининг кириб келиши ҳам муҳим аҳамиятга эга бўлди. Айни пайтда туманимизда 20га яқин қўшма корхона фаолият кўрсатмоқда. Уларнинг айримлари Ўрта Осиёда ягона ҳисобланади.

Янги замон кишисини шакллантириш, комил инсонларни вояга етказиш мақсадида мактаб, маориф ривожига, маънавиятни юксалтиришга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Қишлоқларда ҳукуматимиз қарорлари асосида физкультура ва спорт ривожланиб бораётир. Яқинда «Қизил шалола» жамоа хўжалигида замонавий услубда қурилган спорт комплекси иш бошлайди.

Ҳаммага маълумки, бу йилни Президентимиз Аёллар йили, деб атадилар. Шу нарса ҳақиқатки, аёл ўз фарзанди соғлом ўсса, боғча, ясли, мактабларда яхши тарбия олса, хурсанд бўлади. Биз ана шуни ҳисобга олиб, туманимиз миқёсида бу йилни Аёллар йилига қўшимча равишда мактаб-боғча йили ҳам деб атадик. Тадбиркорлар бу ташаббусимизни қўллаб-қувватладилар. Янги мактаб қурилишларига ҳомийлик қила бошладилар. Эскиларини эса таъмирлаб беришга жазм этдилар. Янги жиҳозлар, асбоб-анжомлар олиб бера бошладилар. Бу ишлар кундан-кунга авж олмоқда. «Маданият», «Турон» жамоа хўжаликларида янги мактаб қуриш бошланди. «Байтқўрғон» ширкатлар уюшмасида эса 120 ўринли болалар боғчаси тубдан қайта таъмирланмоқда. Айрим мактабларда эса қўшимча хоналар қурилмоқда.

Мустақил республикамизга хизмат қиладиган етук кадрларни тарбиялашга мактабларда асос солинади. Айниқса, коллежлар, лицейларнинг аҳамияти беқиёсдир. Бу соҳада ҳам амалий ишлар аллақачон бошлаб юборилган. Масалан, «Геофизика» ҳудудида 470 ўринли касб-ҳунар йўналишидаги коллеж биноси қуриляпти. Мўлжал мустақиллигимизнинг 8 йиллигига битириб ишга туширишдан иборат.

Келажакни ўйлаб амалга оширилаётган бундай ишлардан яна кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Буларнинг ҳаммаси мустақиллик берган имконият, имтиёзлардан оқилона фойдаланишни, вақтнинг, кунларнинг қадрига етишни талаб этади, белгиланган тадбирлар бекаму кўст ҳаётга татбиқ этилади. Туманда яшаб, меҳнат қилаётган ҳар бир киши бу олий мақсадни ўз дилига жо қилиб олгандир.

Бизнинг ҳар бир соҳада эришаётган ютуқларимиз туман қишлоқ хўжалигидаги иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда ҳам ўзининг ифодасини топмоқда. Деҳқонлар асрий орзуларига эришдилар. Ерга эгалик қила бошладилар. Бу маҳсулотни кўпайтириш, унинг сифатини тобора яхшилаб бориш имкониятини бераётир. Зотан, мустақиллик йилларида қишлоқ хўжалигига раҳбарлик тизими бутунлай янгича изга тушди. Меҳнатни ташкил этишнинг ижара, пудрат усуллари кенг жорий этилди. «Қибрай», «Байтқўрғон», «Истиқлол», «Дўрмон», Туроп Нормуҳамедов номли жамоа хўжаликларининг ширкат уюшмаларига айланиши яхши натижа бермоқда. Деҳқон меҳнатининг қадри ортиб бораётир. Уюшманинг асосий моҳияти шундан иборатки, унга аъзо бўлганлар сайлов асосида танлаб олинади. Демакки, қишлоқ хўжалигида лаёқатли, касбига ўта садоқатли одамлар меҳнат қила бошлайдилар. Уларнинг хўжаликни бошқаришдаги ҳуқуқи ҳам катта бўлади. Раҳбарнинг ҳисоботини тинглаб, ишига баҳо бериб, эришилган натижаларни, хато ва камчиликларни таҳлил қилиб борадилар. Агар раҳбарнинг ишидан қониқиш ҳосил қилмасалар кўпчиликнинг раъйи, талабига қараб, янгисини сайлайдилар. Бу табиийки, ширкат уюшмаси раҳбарининг масъулиятини оширади. У бир вақтлар раислар, ёки давлат хўжалиги раҳбарларига ўхшаб ўз билганича, яккаҳокимлик билан асло иш юрита олмайди: ҳар бир тадбирни, ҳар бир янгиликни шартнома асосида иш олиб борадиган ширкат аъзолари билан бамаслаҳат амалга оширади.

Қишлоқ хўжалигига раҳбарликдаги бу янгича тартиб ва усул ҳозирнинг ўзидаёқ ўз самарасини кўрсатмоқда. Бу йилги шароитда қийинчиликларни енгиш имконини бермоқда: бўлиб ўтган табиий офат туфайли мева ва узумларни совуқ уриб кетди. Бу ҳол иқтисодий мушкулликларни келтириб чиқариши табиий. Лекин деҳқонларимиз «биз бунга асло йўл қўймаймиз, ҳар қарич ердан ниҳоятда унумли фойдаланиб, мўлжалдагига қараганда икки баравар кўп сабзавот маҳсулотлари етиштирамиз ва шу асосда зарарнинг ўрнини қоплаймиз» деган ташаббус билан чиқдилар. Бу ташаббус кенг қўллаб-қувватланди ва амалий ишлар аллақачоноқ бошлаб юборилган. Масалан, биз бу йил 2400 гектар майдонда ғалла етиштирдик. Ўрим-йиғим ишларини пухта тайёргарлик билан бошладик, бу ишни узоғи билан 10-15 кунда тугаллаймиз. Сўнг дарҳол ерлар ҳайдалиб, сабзавот, чорва учун озуқа экинлари экилади.

Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларнинг амалга оширилиши туфайли даромад кўпайиб бормоқда. Бу ўз навбатида ободончилик ишларини кенг кўламда олиб бориш имкониятини бераётир. Янги-янги турар-жойлар, маданий-маиший хизмат тармоқлари қуриб битказилиб, ишга туширилди. Эски йўллар таъмирланиб, янги замонавий услубдаги йўллар қурилди. Қишлоқни газ, ичимлик суви билан таъминлаш соҳасида ҳам қатор ишлар амалга оширилди. Ҳукуматимизнинг шу хусусда яқинда эълон қилинган қарорига асосан соҳадаги ишларимизни яна бир бор назоратдан ўтказиб, йўл қўйилган хато ва камчиликларни тугатиб, ободончилик ишлари кўламини ҳар жиҳатдан кенгайтириш ҳаракатини бошлаб юбордик. Қишлоқ гузарлари ҳар бир худудга чирой бахш этиб турипти. Бу ҳам мустақиллик шарофатидир! Зотан, бозор иқтисоди ҳисоб-китобни, машаққатли меҳнат ҳисобига топиладиган пулни жой-жойига қўйиб сарфлашни ўргатяпти, бизга.

Мен бу билан ҳамма ишларимиз яхши, деб айтмоқчи эмасман. Ҳали асосий ишлар, халқимизнинг турмуш фаровонлигини янада яхшилаш йўлида кўриладиган тадбирлар олдинда. Булар нималардан иборат эканлиги яқинда бўлиб ўтган Олий Мажлис сессиясида, Президентимизнинг ана шу сессияда қилган маърузаларида белгилаб берилди. Биз бундан буёнги фаолиятимизни ана шу сессия кўрсатмалари асосида ташкил этиб, туманимизни янада гуллаб-яшнаши учун астойдил меҳнат қилавераимиз.

Мирзамашраб КЎЧЧИЕВ,
Қибрай тумани ҳокими.

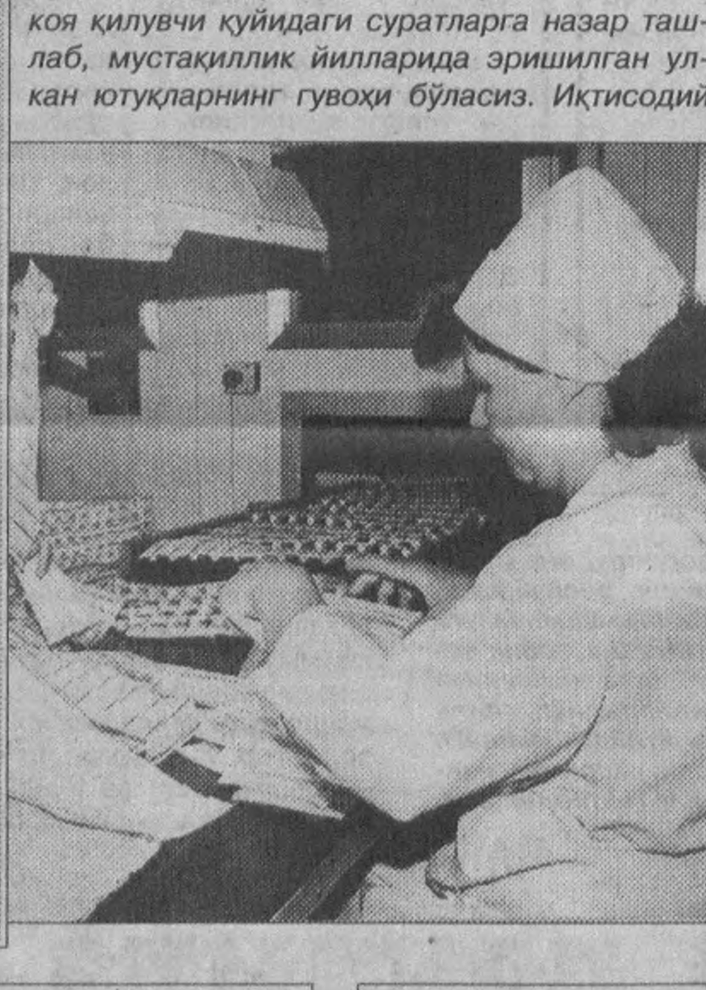

ҚИБРАЙ туманида фаолият кўрсатаётган кўплаб қўшма корхоналар, саноат масканлари, деҳқон, ширкат уюшмалари ишидан ҳикоя қилувчи қуйидаги суратларга назар ташлаб, мустақиллик йилларида эришилган улкан ютуқларнинг гувоҳи бўласиз. Иқтисодий ислоҳотлар одими кун сайин дадиллашиб бораётганлигини билиб оласиз.

• Бу борада (юқоридаги суратларда ўнгда) Тошкент давлат иссиқлик электр станциясида ҳам мақтовга лойиқ ишлар бажарилмоқда. Бунда корхона смена бошлиғи Олимжон Содиқов, катта смена бошлиғи Санжар Калонов, марказий бошқариш хонаси навбатчиси Мавлуда Расуловаларнинг хизмати каттадир.

• Туроб Нормуҳамедов номли ширкатлар уюшмаси деҳқонлари (чапда) табиат қийинчиликларини мардона енгиб, мўл-кўл ноз-неъмат етиштирмоқдалар.

• Ўзбекистон—Британия—Россия қўшма корхонаси — ёпиқ турдаги «Медиз» ҳиссадорлик жамияти ишлаб чиқараётган маҳсулотларга талаб тобора ортиб бормоқда. Ҳиссадорлик жамияти назоратчи қадоқловчиси Сайёра Назирова (пастаги суратда чапдан) ва Светлана Виноградоваларнинг қўли-қўлига тегмайди. Улар қадоқлаётган шприц ва нина дорилар эл-юрт соғлиғини мустаҳкамлашда жуда асқотмоқда.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

ЯНГИЧА ДАСТУР АСОСИДА

ЎЗБЕКИСТОН Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги қонуни, «Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури»нинг қабул қилинганига ҳам қарийб икки йил бўлди. Биз ўтган давр мобайнида ана шу тарихий ҳужжатларни босқичма-босқич ҳаётга татбиқ эта бориб, бирмунча ишларни қилдик. Аввало 2005 йилгача мўлжалланган истиқбол режалари ишлаб чиқилди. Таълим мазмуни бойитилди. Янги педагогик технологияни жорий этиш, хорижий давлатлар билан ҳамкорлик қилиш доимий диққат-эътиборимизда. Хусусан, тумандаги кўпгина мактабларда Европа давлатлари кенгашининг таъсис гуруҳи лойиҳаси асосида таълим берилмоқда. Шунинг учун ҳам туманимиз республикада тажриба синов майдони сифатида танлаб олинди. Бундай мақомга республикамизда яна фақат Ангрен ва Шаҳрисабз шаҳарларигина эга.

Дастурни амалга оширишда миллий хусусиятларимиз алоҳида эътиборга олинади. Жумладан, 16-мактаб география фани бўйича республика тажриба-синов мактаби ҳисобланади. 1-мактаб эса вилоят миқёсида бошланғич синфларни ўқитишда тажриба-синов майдони сифатида танлаб олинди.

Якунланган ўқув йилида ўқувчилар билимини назорат қилишнинг рейтинг тизимига ўтилди.

Бир неча йилдирки, битирувчи синф ўқувчиларининг билим ва кўникмаларини якуний синовдан ўтказиш барча мактабларда компьютерлар ёрдамида амалга оширилмоқда. Блок усулида олинган имтиҳонлар олийгоҳлардаги кириш имтиҳонларига тайёргарликнинг дастлабки босқичи вазифасини ўтайди. Бизнинг бу тажрибамиз Республика Халқ таълими вазирлиги томонидан ўрганиб чиқилиб, оммалаштиришга тавсия қилинди.

Ўтган ўқув йилида 36та мактабда 19та фандан чуқурлаштирилган ҳолда дарс ўтилди.

Тўғри, халқ таълими олдида ҳали талайгина муаммолар бор. Биз бу муаммоларни ижобий ҳал қилиш имкониятига эгамиз.

Иқтидорли ўқувчиларни аниқлаш, уларнинг истеъдодини ҳар томонлама ривожланишига кўмаклашиш мақсадида ҳокимлик стипендияси ташкил қилинди. Бу стипендия ҳар ойда ўн нафар энг иқтидорли ўқувчига берилади. Бундан ташқари ҳар ойнинг 20-кунида туман ҳокимлигида «Ёшларнинг очиқ эшиклар куни» ўтказилади.

Мустақиллик берган имконият, имтиёзлардан фойдаланиб, таълим тизимини тубдан ислоҳ қилиш учун бундан буён ҳам астойдил, қатъиятлик билан ҳаракат қилавераимиз.

Убайдулла АЪЗАМОВ,
туман халқ таълими бўлими мудири.

ЕНГИЛ, ИХЧАМ, АРЗОН

ФИРМАМИЗ ташкил этилганига беш йил бўлди. Дастлабки пайтларда, биз, хорижий мамлакатлардан республикамиз аҳолиси учун турли хил товарлар олиб келиш билан машғул бўлдик. Айни пайтда эса истиқболли ишлаб чиқариш технологияларини ўрганиб, жорий этиш йўлларини қидирдик. Ниҳоят ўтган йилнинг май ойидан жаҳон андозаларига жавоб берадиган енгил, ихчам яшчиклар ишлаб чиқаришга киришдик. Бунинг учун «Ўзбеклизинг»дан 220 минг 550 доллар қарз олиб, хориждан асбоб-ускуналар келтирдик.

Бизнинг корхона ҳозирча республикада ягона ҳисобланади. Кичик корхонамизнинг ишга туширилиши натижасида Байтқўрғон қишлоғида яшовчи 32 киши доимий иш билан таъминланди.

Корхона йўналишларида аслида 20 тургача яшчик ишлаб чиқарилиши кўзда тутилган. Айни кунларда эса имкониятдан келиб чиқиб ўн хилини тайёрлаяпмиз. Ҳар етти дақиқада битта, бир сменада 2 мингтагача яшчик ишлаб чиқарилади. Муҳими шундаки, бу яшчиклар 15-20 килограммгача товарларни жойлаб, ташишга мўлжалланган. Агарда катта юк машинасига одатдаги оддий яшчиклар жойланса, уларнинг вазни уч тоннагача боради. Худди ана шу юк бизнинг яшчикларда ташилганида юк оғирлигининг бор-йўғи бир тоннасини енгил, пишиқ, мустаҳкам яшчикларимиз ташкил этади. Демак, шу ҳисобга ўша машинада қўшимча яна икки тонна юк ташиш мумкин бўлади.

Яшчиклар сиғимини буюртмачи талабига қараб хоҳлаганча ўзгартиришимиз мумкин. Қишлоқ хўжалигида меҳнат қилаётган жамоаларга бизнинг бу яшчиклардан гилос, қулупнай каби мевалар ва резаворларни ташишда фойдалансалар ютқазмайдилар, деб бемалол айта оламиз. Бу яшчикларда мевани қишда сақлаш ҳам қулай. Одатда хўжаликлар олмаларни 500 килограммлик контейнерларда сақлайдилар. Бироқ контейнерлар тубидаги олмаларга ҳаво ўтмай 20-30 фоизи нобуд бўлади. Бунинг устига сақлаш жараёнида икки-уч марта саралашга тўғри келади. Бизнинг яшчиклар эса ортиқча ҳаражатларга эҳтиёж қолдирмайди.

Яшчикларни биз фақат маҳаллий хом ашёдан тайёрлаймиз. Қанотни кенг ёзмоқчимиз. Фарғона, Қашқадарё, Хоразм вилоятларида ҳам корхонамиз тармоқларини очамиз.

Табиийки, маҳаллий хом ашёлардан яшчиклар тайёрлаш жараёнида анча-мунча чиқит бўлади. Кейинчалик бу чиқитлардан ҳам фойдаланиб, қурилиш материаллари ишлаб чиқарамиз. Чиқитсиз технология жорий этилади.

Акмал МАҚСУДОВ,
«Акмал Лазиз ўғли» ҳусусий корхонасининг раҳбари, «Ташаббус-98» туман танлови ғолиби.

РАҚОБАТБАРДОШ МЕБЕЛЛАР

ТУМАНДАГИ «Ходи-Арк», «Макс-Хуросон ЛТД», «Макро Бизнес», «Медиз» каби йигирмадан ортиқ қўшма корхоналар халқ эхтиёжи учун зарур маҳсулотлар ишлаб чиқариб, истеъмол бозорини тўлдиришга муносиб ҳисса қўшмоқда.

Ана шундай корхоналардан бири Дўрмондаги собиқ «Дўстлик» савдо маркази биносида ишлаб турипти. «Силвер-Глобе» номли Ўзбекистон — Туркия қўшма корхонаси ошхона мебеллари тўпламини ишлаб чиқармоқда. Ҳозирча бу ерда 15 киши меҳнат қилаяпти. Маҳаллий ёшлар Туркиядан келтирилиб ўрнатилган дастгоҳларда ишлашни тезда ўзлаштириб олдилар.

Яқиндан бошлаб эса янги маҳсулот ишлаб чиқаришга қўл урилди. Америка модели асосида Германиядан олиб келинган хом ашёдан эшиклар ишлаб чиқарила бошланди. Бу бежирим, кўркам эшикларга ҳозирнинг ўзидаёқ харидорлар кўпайиб кетди.

Шу ернинг ўзида корхонанинг фирма дўкони фаолият кўрсатмоқда. Дўкон мижозлардан буюртмалар қабул қилиб олади ва зарур маҳсулотни тайёрлашга киришади.

Носир ИСАЕВ.

«НУР-АРТ» ҚУВУРЛАРИ

ОҚҚОВОҚ ота қишлоғининг Охунбобоев номли маҳалласида халқ хўжалигида энг кўп фойдаланиладиган пластмасса қувурлар ишлаб чиқариш бошланди. Агар темир қувурлардан узоғи билан ўн-ўн икки йил фойдаланилса, бу қувурлар юз йилгача чидайди, деб баҳолашмоқда мутахассислар. Чунки, у 20 атмосфера босимига ҳамда 90—95 даража иссиқликка бемалол бардош бера олади.

Ҳозирча 20-40 миллиметр ҳажмдаги қувурлар ишлаб чиқарилмоқда. Кейинчалик бошқа диаметрдаги қувурлар ҳам конвейерга қўйилади. Бу қувурларнинг яна бир афзаллик томони шундаки, уларни монтаж қилишда, темир қувурларда керак бўладиган кислород, газ-пайванд аппаратлари, электродларга асло эҳтиёж сезилмайди. Бу қувурларни монтаж қилиш бор-йўғи икки дақиқа вақтни олади. Бунинг учун махсус белдамчалар ва бириктириш мосламалари мавжуд. Қолаверса, қувурларнинг нархи ҳам темир қувурларга қараганда икки-уч ҳисса арзон.

Нодир РИҲСИЕВ.

ИНСОНПАРВАРЛИК — МУҚАДДАС ТАМОЙИЛ

ВИЛОЯТИМИЗДАГИ ҳар бир шаҳар ва туманнинг фаровонлашуви, ижтимоий-иқтисодий ривожи мавжуд ҳудуд кишиларининг меҳнатига, ишлаб чиқаришни юксалтириш учун мавжуд бўлган имкониятларга ва ҳозирги кун талабларига мувофиқ ўтказилаётган ислоҳотларга боғлиқ.

Айни пайтда тараққиётга эришишда молиявий интизомга қатъий риоя этилиши, ажратилган маблағлардан тўғри ва оқилона фойдаланилиши ўта муҳим аҳамият касб этади. Истиқлолнинг дастлабки йилларида белгилаб берилган беш тамойилнинг бири — аҳолини ижтимоий ҳимоялаб боришда ҳар бир шаҳар ва туманни ўз вақтида молиялаштириш — бу жойда барқарор турмуш тарзини таъминлаш кафолати эканлигини унутмаслик керак.

Афсуски, айрим шаҳар ва туманлардан таҳририятга келаётган хатларда оналар болалари учун нафақаларни вақтида ололмаётганликлари, гоҳо сарсон бўлаётганликлари ҳақида куйиниб ёзмоқдалар.

Хўш, бундай ҳоллар рўй беришининг туб сабаби нимада? Кимнинг айби билан ана шундай нохушликлар содир этилмоқда? Биз ана шу саволларга жавоб олиш учун вилоят Молия бошқармаси бошлиғи Мухтор ҚАЮМОВ билан мулоқотда бўлдик.

— Мухтор Расулович, вилоят аҳолисини ижтимоий ҳимоялашда бошқарма зиммасида турган асосий вазифалар нималардан иборат?

— Бу борадаги вазифамиз Президентимиз фармонлари ва ҳукуматимиз, вилоят ҳокимлиги, Молия вазирлиги қарорлари, фармойишлари, низомлардаги талабларни изчил бажаришдан иборат. Мустақиллик йиллари ичида кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш, ёлғизлар, ногиронларни, болали оилаларни давлат томонидан қўллаб-қувватлашни янада кучайтириш, 16 ёшгача фарзандлари бўлган оилаларга нафақалар тайинлаш ва тўлашга оид қатор ҳужжатлар қабул қилинди. Улар асосида ҳар ойда тегишли маблағлар ҳажми олдиндан аниқланиб шаҳар ва туманлар молиялаштирилмоқда. Масалан, ўтган йили вилоят бўйича 16 ёшгача бўлган болалар нафақаси учун жойлардан 1 миллиард 302 миллион 200 минг сўмга талабнома тушган эди. Бу маблағ ўз вақтида молиялаштирилди. Натижада белгиланган миқдордаги нафақа тўланди. Кам таъминланган, ишламайдиган оилаларга 2 ёшгача бўлган болалари учун нафақалар ҳам кечиктирилмай ўз вақтида молиялаштириб берилди. Фақат бир нарсани фуқаролар яхши тушуниб олишлари керак. Бошқармамиз ва унинг жойлардаги бўлимлари шаҳар ва туманларга маблағни тўғридан-тўғри жўната олмайдилар. Улар бир ой олдиндан берилган талабномалар асосида ҳужжатларни расмийлаштириб берадилар, холос. Пул билан таъминлаш эса Халқ банклари зиммасидадир.

Ижтимоий ҳимоя

Бу банкларга корхона ва ташкилотлар, фуқаролардан тушадиган солиқлар, коммунал хизматлар — газ, сув, электр солиқлари, божлар ва бошқа тўловлар қанчалик тез тушса, бу тушум асосида маҳаллий бюджет шаклланиб, аҳолининг фаровонлашуви билан боғлиқ харажатлар — нафақа, ойлик маош, пенсиялар ўз вақтида тўланаверади. Бу борада вилоятимизда қаддини тутиб, ўз маҳаллий бюджетини тўлиқ шакллантириб, барча харажатларни қоплаётган шаҳар ва туманлар бор.

Шу билан биргаликда турли ички шароитлари туфайли, ўзлари учун етарли даражада бюджет маблағларини тўплай олмайдиган туманлар ҳам анчагина. Уларга биринчи чақириқ халқ депутатлари вилоят Кенгашининг X сессияси (1999 йил 15 январь) қарорига кўра вилоят бюджетидан «Субвенция» — қўшимча ёрдам маблағи ўз вақтида ажратиб берилмоқда. Масалан, шу йилнинг биринчи чорагида Бекобод туманига 109 миллион, Бўка туманига 82 миллион, Паркент туманига 112 миллион сўм ёрдам учун маблағ ажратилди. Бундан ташқари, ҳукумат қарори билан шаҳар ва туманлар учун шу йўналишдаги мақсадларга мўлжаллаб Марказий Банкдан нақд пул олиб туриш имконияти яратилди. Шуни таъкидлаш кераккки, аҳолини ижтимоий ҳимоялашда маблағ билан таъминлашда бевосита вилоят ҳокимлиги қошида ташкил этилган пул-кредит комиссияси фаолияти ҳам алоҳида эътиборга лойиқ бўлмоқда. Комиссия бу йўналишда шаҳар ва туманлардаги аҳволни ҳар ҳафтада таҳлил этиб боряпти.

Айни пайтда нафақалар тўлови назорати шаҳар ва туманлар молия бўлимларидаги мутахассислар томонидан ҳам мунтазам йўлга қўйилган.

— У ҳолда нима учун нафақалар тарқатишда ҳамон тартибсизликлар учрамоқда?

— Маълумки, Республика Вазирлар Маҳкамасининг 16 ёшгача болалари бўлган оилаларга нафақалар тайинлаш ва тўлаш тўғрисидаги 1996 йил 10 декабрдаги қарорига мувофиқ ишлаб чиқилган Низомга кўра, ушбу нафақалар қишлоқ фуқаролар йиғини, маҳаллалар қўмиталари қошидаги махсус комиссия қарори билан, Халқ банклари орқали тўланади. Нафақа ота-оналардан бирининг шахсий аризаси асосида олти ой муддатга тайинланади ва ушбу муддат ўтгач, тўлашни давом эттириш тўғрисида яна ариза берилади.

Нафақалар тайинлашда ижтимоий адолат қоидаларига риоя этилиши шарт. Йиғин оқсоқоли ва комиссия тушган ариза асосида тақдим этилган яшаш жойидан маълумотнома, туғилганлик гувоҳномаларидан нусха, васийлик ҳуқуқини белгиловчи органнинг қароридан кўчирма, оила аъзоларининг даромадлари ҳақидаги маълумотномалар ва бошқа ҳужжатларни кўриб чиқиши керак бўлади. Агар фуқаролар йиғинига юзлаб кишилар мурожаат қилишларини инобатга олсак, бу, албатта, оқсоқол ва котиб учун анчагина иш. Шуларни ҳисобга олиб Низомда давлат ижтимоий ёрдамини уюштиришда оқсоқолларга кўмаклашиш учун ҳокимлик томонидан вакил қилинган шахс — меҳнат, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш ва бандлик бўлими, оддийроқ қилиб айтганда меҳнат биржаси вакили тайинланган. Улар доимий ишлаш учун фуқаролар йиғини бошқаруви биносида жойлашадилар. Бу шахслар зиммасига ишларни тақсим этишда йиғинга ёрдам бериш, нафақага муҳтож оилаларни аниқлаш, нафақа учун ажратилган пулларни фақат шу мақсадда сарфланишини таъминлаш, тўлов ҳужжатларини, маблағлардан фойдаланиш тўғрисидаги ҳисоботларни тайёрлашда ёрдам кўрсатиш, шунингдек, комиссия нафақа олувчининг аризасида баён қилинган маълумотларнинг тўғрилигини текшириш вазифаси юкланган.

Булар ҳақида батафсил гапираётганимизнинг боиси бор. Амалда ҳокимлик томонидан қўйилган вакилларнинг ҳаммаси ҳам бу ишда ўз бурчларини сидқидилдан бажаряптилар, деб бўлмайди. Улар шу Низомнинг 33-бандидаги «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи ҳудудига бириктириб қўйилган биржа ходими нафақа тайинлаш ва тўлашнинг ҳамда ажратилган маблағлардан белгиланган мақсадда фойдаланишнинг тартибига риоя қилиниши учун шахсан жавоб беради», деган қоидани ҳамон тўла тушуниб етмаяптилар.

Ваҳоланки, фуқароларни ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисидаги қонун кучга кирган ва давлат ташкилотларининг кўпгина вазифаларини адо этиш яна фуқаролар йиғинларига ўтган бир жараёнда, бундай ходимларнинг оқсоқолларга ёрдами алоҳида зарурдир. Кўпгина шаҳар ва туманларда ўзини ўзи бошқариш органларига сайланган оқсоқоллар қонунларни пухта билмасликлари, ишни ташкил этишдаги сустликлари туфайли ҳам жойларда нафақаларни тарқатишда мушкулликлар вужудга келяпти. Ҳужжатларни расмийлаштиришда чала-чулпалик, қонунга зид ҳолда расмийлаштириш каби нохуш воқеалар ҳамон мавжуд.

Лекин, яна бир бор айтаман. Эндиликда ўзини ўзи бошқариш органлари фаол ишласа, Халқ банкига тушумлар ўз вақтида тушиб турса, солиқлар, коммунал хизмат тўловларини тўлашда ҳар бир оила ўз зиммасидаги масъулиятни тўлиқ ҳис этса, бу борадаги камчиликлар тезда барҳам топади. Бу, аввало, қишлоқ фуқаролар йиғини бошқаруви ҳамда биржа ходимларига, билимдон, малакали, ўз соҳасига меҳр қўйган кадрларга боғлиқдир.

Суҳбатдош Ҳасан ВАЛИЕВ.

ОЛИЙ ТАЪЛИМ: ЭҲТИЁЖГА ҚАРАБ, ТАНЛОВ

БУНДАН икки йил аввал бўлиб ўтган республика Олий Мажлисининг тўққизинчи сессияси халқ таълими, айни пайтда, олий таълим тизимидаги ислоҳотлар хусусида сўз юритилган эди.

Ана шу анжуманда Президентимиз мазкур соҳалардаги аҳволни атрофлича таҳлил этар экан, «Биз эски шўролар замонидан қолган таълим-тарбия тизимига хос мафкуравий қарашлардан ва сарқитлардан ҳали-бери қутулганимиз йўқ», деб аниқ-равшан фикр билдирган эди.

Ростдан ҳам республикамизда ислоҳотлар туфайли рўй бераётган ўзгаришлар кўламида ёш авлодни ўқитиш, уни тарбиялаш борасидаги ишлар сустлигидан кўз юмиб бўлмасди. Билим муассасаларида моддий базанинг ночорлиги, ўқитувчилар малакасининг етарли эмаслиги, дарс ўтиш услубидаги заифлик, нафақат ўрта таълим йўналишида, балки олий таълим муассасаларида кадрлар тайёрлашда ҳам кўзланган ижобий натижаларни беролмади.

Бизни ана шу нохуш аҳволдан «Таълим тўғрисида»ги ва Юртбошимиз ташаббуси билан яратилган «Кадрлар тайёрлашнинг Миллий дастури тўғрисида»ги қонунлар халос эта бошлади. Уларнинг қабул қилиниши туфайли мамлакатимизда умумий ўрта таълим ҳамда олий таълимнинг айнан ўзимизга хос модели яратилди ва у кўплаб илғор давлатларнинг шу соҳа мутахассислари, олимлари томонидан алоҳида эътироф этилди.

Қонун ва Миллий дастурни рўёбга чиқаришнинг йўл-йўриқлари республика Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида Умумий ўрта таълимни ташкил этиш тўғрисида», «Ўзбекистон Республикасида ўрта-махсус, касб-ҳунар таълимини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорларида тўла-тўкис ўз ифодасини топди.

Эндиликда ўқувчилар тўққизинчи синфдан сўнг уч йил давомида ўз эрклари ва қобилиятларига қараб, ё академик лицейларда, ё касб-ҳунар коллежларида билим олишни давом эттирадилар. Шундан кейин олий ўқув юртларига тест орқали имтиҳон топшириб, кириш ҳуқуқига эга бўладилар.

Олий таълимдаги ислоҳотлар Дастурида мамлакатимиз учун баркамол, юксак малакали, жаҳон андозалари даражасидаги кадрлар тайёрлаш бош вазифа қилиб белгиланган. Шу мақсадда ўқиш муддати тўрт йилдан иборат — бакалаврлик, ундан сўнг аниқ мутахассислик бўйича олий касбий таълим берадиган, камида яна икки йил давом этадиган магистрлик ўқув шакллари жорий этилди.

— Шуниси эътиборга лойиққи, — дейди республика тест маркази директори Мухсин Муҳиддинов, — мамлакатимиз олий таълим муассасаларида кадрлар халқ хўжалигимиз эҳтиёжидан келиб чиқиб тайёрланмоқда. Ҳар йили уларга қабул бўйича давлат грантлари ва тўлов-контракт асосидаги квоталар белгилаб берилмоқда. Ҳукуматимизнинг шу йил 2 июндаги қарорига кўра 1999/2000 йилда жаъми 46 минг 883 (23129 давлат гранти ва 23704 тўлов-контракт асосида) талабалар қабули амалга оширилади. Бу 1998 йил кўрсаткичларидан 4883 нафарга ортиқ демакдир.

Муносабат

Бундан мақсад юқори малакали мутахассислар тайёрлаш, олий таълимни ривожлантириш, ходимларни моддий қўллаб-қувватлаш, ўқув юртларидаги малакали ўқитувчиларга бўлган танқисликни камайтириш, иқтидорли ёшларни олий таълим муассасаларига кўпроқ жалб этишдир.

Бу йил бакалаврликка 43653, шу жумладан, 21839 давлат грантлари, 21814 тўлов-контракт асосида талабалар қабул қилинади. Магистратурада ўқиш учун эса 3 минг, шу жумладан, 1,2 минг давлат грантлари ва 1,8 минг тўлов-контракт асосида талабалар қабул этиш режалаштирилди.

Ушбу қарорнинг аввалги йиллардаги қабул тартибига нисбатан фарқи ҳам бор. Масалан, тиббий йўналишдаги олий ўқув юртларида тайёрланадиган олий малакали ҳамширалар сони аниқ белгилаб берилган. Хусусан, бундай таълим муассасалари қошида илк бор ташкил этилаётган уч йиллик олий малакали ҳамширалар тайёрлаш бўлимларида 180та, шу жумладан 90та давлат грантлари, 90та тўлов-контракт асосида ўринлар ажратилади.

Мазкур қарор олий таълим тизимида кадрлар тайёрлашнинг мавжуд дастури ҳаётимизда амалий ифодасини топиб бораётганлигидан ёрқин далолатдир.

Саид АҲМЕДОВ.

● ПАРКЕНТ туманидаги «Бойқозон» ширкат хўжалиги «исми жисмига мос» деганларидек, вилоятдаги иқтисодий бақувват хўжаликлардан бири. Чорвачилик соҳаси ҳам жамоага мўмай даромад келтиради. Чапдаги суратда хўжалик бош зоотехниги Абдувоид Алматов билан молбоқар Имом Маҳкамов озуқа лавлагисини кўздан кечиришмоқда.

● ЗАНГИОТА туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида бу йил эртаги карам серҳосил бўлди. 2-бригада пудратчилари Илҳом Зиёев (ўнгдан чапга) ва Ботир Эшмуллаев бу экиндан, айниқса, мўмай даромад олдилар.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

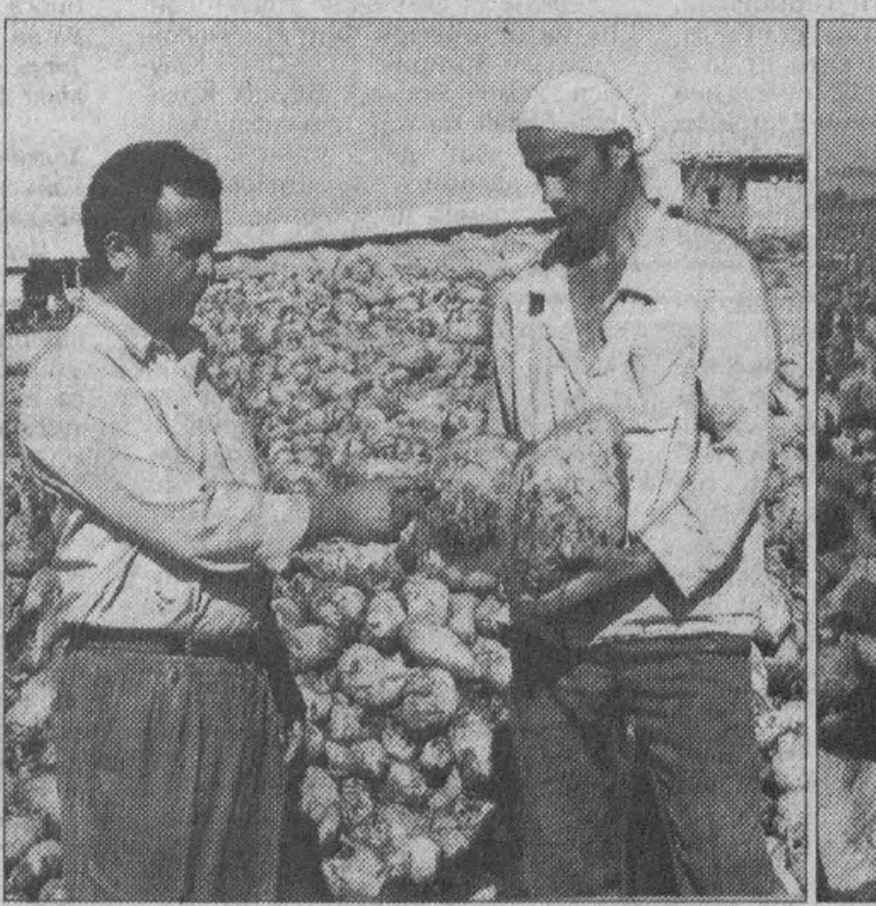

ЁШЛАР ВА БОБОЛАР УДУМИ

МИЛЛИЙ анъана ва қадриятларимиз кундан-кунга камол топиб, ҳаётимизга тобора сингиб бораётир. Қутлуғ ўтмиш меросларимиздан бири ёшлар тарбиясига анъаналар руҳи билан ёндошишдир. Бугунги кунда ёшлар тарбияси долзарб вазифалардан бири бўлиб қолмоқда.

Зеро, Юртбошимиз Ислом Каримов Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн тўртинчи сессиясидаги маърузасида: «Биз мамлакатимизнинг истиқболи ёш авлодимиз қандай тарбия топишига, қандай маънавий фазилатлар эгаси бўлиб вояга етишига, фарзандларимизнинг ҳаётга нечоғли фаол муносабатда бўлишига, қандай олий мақсадларга хизмат қилишига боғлиқ эканини ҳамиша ёдда тутишимиз керак», — деб таъкидладилар. Дарҳақиқат ота-боболаримиз ёшлар тарбиясига қандай муносабатда бўлганлигига эътибор қаратсак, фойдадан ҳоли бўлмайди.

Юртимизда қадимдан қишлоқ жамоаси аъзолари биргаликда деҳқончилик ва чорвачилик билан шуғулланганлар. Айни пайтда, ёш авлод тарбияси ва қишлоқ осойишталигини сақлаш ҳам жамоанинг асосий вазифаларига кирган. Бу вазифалар асосан ота-оналар томонидан, маҳалла-кўй билан биргаликда амалга оширилган.

Қишлоқ жамоасининг ёш авлодни тарбиялашдаги ролини алоҳида таъкидлаш лозимдир. Бу соҳада боланинг маънавий камол топиши, етук инсон бўлиб улғайиши фақат ота-онанинг эмас, балки бутун жамоанинг вазифаси саналган. Ёш авлод тарбияси исломий ва анъанавий қоидалар асосида — каттани ҳурмат, кичикни иззат қилиш, ўзаро ёрдам, биродарлик, муросаи-мадора ва бошқалар асосида олиб борилган. Анъанавий урф-одатларнинг бажарилиши жиддий назорат қилинган.

Жамоанинг тарбияга оид тартиб-қоидаси талабларини бажармаган жамоа аъзолари аввал шунчаки огоҳлантирилганлар, шунда ҳам кутилган ижобий натижани бермаса, жамоат иззати, ҳурматли кишининг кафиллиги ва бошқа чора-тадбирлар кўрилган. Ахборотчи Мамажон Шерматов шундай маълумотлар беради: «Гарчи ўшанда мен ёш бўлсамда, ҳозиргидай эсимда. Қишлоғимизда Аҳмад исмли киши далада ўтлаб юрган отимизни ўғирлаб,

Миллий қадрият

бозорда сотмоқчи бўлиб турганда, ҳамқишлоғимиз отни таниб қолган ва Аҳмадни қишлоққа тутиб келтирган. Қишлоқ оқсоқоли Тошвой мерган бошчилигида Аҳмаднинг бу хунук ишини муҳокама қилишди. У ўз айбидан пушаймон бўлиб, тавба-тазарру қилиб, кечирим сўради. Давлат ака деган киши Аҳмадни кафилликка олиб, тўпланганларга бундан буён Аҳмад ўғирлик қилмаслиги ҳақида ваъда берди. Шу-шу Аҳмад бундай номаъқулчилик қилмай, анча йиллар жамоа подасини боқиб юрди.

XIX аср охири XX аср бошларида қишлоқларда ўғирлик, босқинчилик, ахлоқсизлик аҳён-аҳёнда бир учраб турадиган ҳолатлар бўлган. Шунингдек, жамоа тартиббузар ёки бошқа гуноҳ қилган шахсларни қишлоқдан ҳайдаб юборишгача қадар бўлган чораларни ҳам кўрган. Маҳалла ҳаёти тинчини бузганларни халқ тили билан айтганда «бадарға қилиш» фақат маълум ҳоллардагина амалга оширилган. Дастлаб уларга нисбатан «кўпчилик иззаси», «яккалаш», «сазойи қилиш», «қарғаш» каби усуллар қўлланилган ва уларнинг хатти-ҳаракатларида ҳеч қандай ижобий ўзгариш бўлмаган тақдирдагина қишлоқдан бадарға қилинган.

Жамоа иззасида айбдор қишлоқ йиғини олдида тик турғизиб қўйилган. Гуноҳи ошкора айтилиб, уялтирилган. Яккалаб қўйишда эса айбдор қишлоқ жамоасининг бирорта тадбирига чақирилмаган ва ўз навбатида, жамоа аҳлини уникига ҳам бормасликка даъват этилган. Қарғаш энг оғир жазо усулларидан бири бўлиб, гуноҳкордан: «Қарғайликми ёки қайтасанми?», — деб ҳам сўралган. Исломга эътиқоди кучли бўлган одамлар бу усулни ўзларига нисбатан қўлланилишидан жуда қўрққан эканлар. Қишлоқ йиғини томонидан амалга ошириладиган сазойи қилиш одатда кўпроқ ўғриларга нисбатан қўлланилган.

Демак, ота-боболаримиз қадимдан ёш авлод тарбиясига ўта масъулиятли ишлардан бири деб қарашган ва бор куч-имкониятларини қаратишган. Шунинг учун ҳам тарбияга оид миллий анъаналаримиз авлоддан авлодга ўтиб келган.

Ушбу мақолада тарбияни тўғри йўлга қўйиш учун юқорида кўрсатилган барча жазо чораларини ҳозирги кунларда албатта қўллаш керак деган фикрдан йироқмиз. Бироқ жамоатчилик ва маҳалладошларнинг бепарволиги туфайли ҳам февраль воқеалари юз берди, қанчалаб бегуноҳ ватандошларимизнинг қони тўкилди. Бизнингча ёшларимиз тарбиясида қишлоқларда, маҳаллаларда, кўп қаватли уйларда жамоатнинг таъсирини янада кучайтириш, йиғинларда тез-тез тўғри йўлдан оғаётган ёшларни муҳокама қилиш ва қаттиқ назорат остига олиш зарур деб ҳисоблаймиз. Ўйлаймизки, шундай қилинганда тарбия ўзининг кутилган самарасини беради.

Валижон ҲАҚЛИЕВ, тарих фанлари номзоди.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

мамлакатлар ● одамлар ● воқеалар

ДАЛВАРЗИНТЕПАДАН — ХАЛҚАРО КЎРГАЗМАГА

ЕР КУРРАСИДАГИ кўплаб давлатлар, кўплаб халқлар, айни кунларда, Ўрта Осиёдаги Ўзбекистон деб аталмиш мамлакат ҳаётини ўрганишга ўта катта рағбат билдирмоқда. Улкан анжуманларда, учрашувларда, турли хил мулоқотларда, халқаро кўргазмаларда бунинг ёрқин тимсолини кўриш мумкин.

Ўзбекистон ва жаҳон

Яқинда Япониянинг Нара шаҳрида қадимшунослик буюмлари бўйича халқаро кўргазма очилди. У «Буюк ипак йўли ва жаҳон хитойлик сайёҳ Санзо Хоши нигоҳида» деб номланди. Бу ибoранинг ўзга маъноси бор эди. Зотан, хитойлик мазкур сайёҳ эрамиздан олдинги олтинчи асрда биринчилардан бўлиб «Буюк ипак йўли» бўйлаб сафар қилган. Ўн етти йил мобайнида бир минтақадан иккинчи минтақага ана шу йўналиш орқали ўтиб, илмий доираларда ҳамон юксак баҳоланиб келинаётган ўта қимматли ва муҳим манбаларни тўплаган.

Нара кўргазмасига Ўзбекистон Республикаси қадимшунослари ҳам таклиф этилди. Чунки, мазкур намойиш майдонига ташриф буюрганларнинг кўпчилигини республикамиз ўтмиши, ҳозири ва келажаги қизиқтириши табиий эди. Ўзбекистон Республикаси бу кўргазмада санъатшунослик институти музейи жамламасида сақланаётган мозий маданиятига оид бўлган етти хил экспонат билан қатнашмоқда. Бу ашёларнинг барчаси ўз вақтида ўзбек ва япон қадимшунослари томонидан Сурхондарё вилоятининг Далварзинтепасидан қазиб олинган эди.

Кўргазма очилиш тантаналарида Ўзбекистон бадиий академияси раиси Турсунали Қўзиев бошчилигидаги республикамиз санъатшунослари делегацияси ҳозир бўлди. Кўргазмада жаҳоннинг энг нуфузли музейларидан келтирилган 240дан ортиқ нодиротлар орасида Ўзбекистондан юборилган асори-атиқалар алоҳида ажралиб турипти.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

● ҲАФТА бошида Россия халқи миллий байрам — Россия Федерацияси мустақил деб эълон қилинган куннинг тўққиз йиллигини кенг нишонлади. Шу муносабат билан Поклонний горада ҳарбий юриш бўлиб ўтди.

● МАГАТ шаҳри Ингушистоннинг янги пойтахти деб эълон қилинди. Пойтахт тақдимоти тантаналарида мамлакат президенти Руслан Аушев катта нутқ сўзлади ва тақдимот куни ҳар йили байрам сифатида нишонланажаклигини маълум қилди.

● ЖАНУБИЙ Африка Республикасида бўлиб ўтган умумхалқ сайловларининг сўнгги якунлари эълон қилинди. Африка Миллий Конгресси партияси вакилларининг катта ғалабага эришганлиги маълум бўлди. Улар эндиликда Миллий ассамблеядаги 400 ўриннинг 266тасига эга бўладилар.

● ШВЕЙЦАРИЯДА «XXI аср бўсағасида» деб номланган халқаро конференция ўз ишини давом эттирди.

● ТБИЛИСИДА Грузия билан АҚШ вакиллари ҳарбий мутахассислар тайёрлашга таaллуқли ҳужжатга имзо чекдилар. Унга асосан грузин учувчилари ва техникавий мутахассислари ҳарбий-транспорт вертолетлари бўйича малакаларини АҚШда оширадилар. Бунинг учун Америка томони 3 миллион доллар ажратди.

МУҲОКАМАДА — ҚИТЪА ИСТИҚБОЛИ

АЙНИ КУНЛАРДА қитъалараро ёҳуд минтақалараро халқаро ташкилотлар ўз ҳудудларининг келажакдаги тараққиёти муаммоларини долзарб масала сифатида ўртага қўймоқдалар. Гватемалада Америка Давлатлари Ташкилоти (АДТ) Бош ассамблеясининг навбатдаги йиғилиши ҳам ана шу мақомда иш бошлади. Унда асосий эътибор қитъа ҳаётидаги муаммо ва камчиликларни ҳал этишга қаратилди. Анжуманда Ғарбий ярим шарнинг 34 мамлакати ҳамда қатор халқаро ташкилотлар вакиллари иштирок этдилар. Боз устига бу йиғинда бошқа қитъалардан келган кузатувчилар ҳам қатнашдилар.

АДТ ассамблеясига ташриф буюрганлар уч кун давомида дунёдаги молиявий инқироз, ташкилотга аъзо мамлакатларда демократияни қарор топтириш, ижтимоий низоларни бартараф этиш, гиёҳвандликка қарши кураш, АДТнинг янги асрдаги фаолияти билан боғлиқ ечимлар юзасидан ўзаро фикр алмашдилар. Тадбирда Ғарбий ярим шар мамлакатлари ўртасида савдо-иқтисодий ҳамкорликни янада кенгайтириш, ягона умумий бозорни барпо этиш, қурол-яроғ савдосини назорат қилиш, қитъада аёлларнинг ўрни ва кўплаб бошқа муҳим масалалар ҳам ўртага ташланди.

Кун тартибидаги асосий масалалардан бири ташкилотнинг янги Бош котибини сайлаш эди. Ассамблея делегатлари бу масалани узоқ вақт муҳокама қилиб ўтирмадилар. Ташкилотнинг айни пайтдаги раҳбари Сесар Гавириани иккинчи муддатга қайта сайлаб қўяқолдилар.

Анжуманда Куба билан АДТ алоқалари масаласи ҳам кўриб чиқилди. Куба 1962 йилгача ташкилот анжуманлари фаолиятида иштирок этган эди. Бироқ мазкур мамлакатда инсон ҳуқуқлари поймол этилаётганлиги рўкач қилиниб, Куба ташкилот аъзолигидан чиқарилган эди. Ҳозирга келиб Ғарбий ярим шар мамлакатларининг кўпчилиги Кубанинг қайтадан ташкилот аъзолигига тикланиши тарафдори бўлиб чиқмоқдалар.

Ассамблея йиғилиши якунида иккита конвенция ва 50га яқин резолюция қабул қилинди. Конвенциялардан бири Америка мамлакатлари ўртасида минтақавий қурол-яроғларни назорат қилиш хусусида бўлди. Иккинчи конвенция ногиронлар ҳуқуқини поймол қилишга бутунлай чек қўйиш масалаларини ўзида мужассамлаштирди.

БОШ КОТИБ ТАКЛИФИ

БИРЛАШГАН Миллатлар Ташкилоти бош котиби Кофи Аннан Хавфсизлик Кенгашига Съерра-Леонедаги БМТ миссияси кузатувчилари мандатини олти ойга, бошқача қилиб айтганда, 1999 йилнинг 13 декабригача узайтириш ҳақида таклиф киритди. Бунга Африканинг мазкур мамлакатида ҳамон беқарорлик ҳукм сураётганлиги сабаб бўлди.

Съерра-Леонеда 1991 йилдан буён ҳукумат билан исёнчилар ўртасида келишмовчиликлар давом этиб келаётир. Можародан кўплаб тинч аҳоли катта азият чекмоқда. Қарама-қарши гуруҳларни муросага чақириш ва ярашиш курсиси атрофига ўтказиш борасидаги барча саъй-ҳаракатлар самарасиз якунланмоқда.

ҚАРС ИККИ ҚЎЛДАН

ПОКИСТОН парламенти аъзолари бир овоздан Кашмир муаммоси туфайли Ҳиндистон билан юзага келган келишмовчиликларни бартараф этиш борасидаги музокараларни давом эттиришга хайрихоҳлик билдирди. Халқ ноиблари икки мамлакат ташқи ишлар вазирларининг учрашувларини ўтказиш зарурлигини ҳам қайд қилдилар. Масалани музокаралар йўли билан ҳал этиш хусусида дастлабки қадамлар қўйилди. Ўз навбатида Ҳиндистон бош вазири А. Важпаи Жамму ва Кашмир минтақасига сафар қилди ва у ердаги умумий аҳвол билан танишди.

«АРАВА»НИНГ ЯНГИ НАВИ

ИСРОИЛ қишлоқ хўжалиги вазирлигининг Арава чўлида жойлашган «Яир» тадқиқот станциясида сабзавотларнинг янги навлари етиштирилмоқда. Масалан, ҳар бирининг узунлиги 10 сантиметргача етадиган яшил ва қизил гармдори, тўқ сариқ ва қора рангдаги ширин қалампирлар ана шундай ноз-неъматлар сирасига киритилмоқда. Бу ерда ҳар бир донасига 644 сони ёзилган помидорларни ҳам учратиш мумкин. Бу ҳақда «Арава» тадқиқот маркази сабзавотлар лойиҳаси координатори Ривка Офенбах шундай дейди: «Ушбу помидорларнинг янги нави Қуддус дорилфунунининг агрономия куллиётида ишлаб чиқилган. У ўзининг мазаси ва ўлчами билан — узунлиги уч сантиметр, эни икки сантиметр бўлиши билан ўзга навлардан ажралиб туради. Яқин кунларда бу тур мавсумнинг энг оммавий навига айланади, деган фикрда турибмиз. Исроил помидор бозори жуда хилма-хил эканлигини ҳисобга олган ҳолда биз ҳар йили қандайдир бир янгилик — ранги, ўлчами, шакли ёҳуд мазаси ажралиб турувчи нав билан майдонга чиқишга ҳаракат қиламиз. Ҳозирги навимиз жаҳон бозорида ўз ўрнини топишига ва уни яратганларга қўшимча даромад келтиришига умид қиламиз».

ДУНЁНИНГ турли ГЎШАЛАРИДА

● МИСРДА кейинги пайтларда аёллар ор-номусига тегишнинг авж олиш ҳодисалари қайд этилди. Бу, албатта, жуда катта жиноятдир. Аммо, у ерда ғалатироқ бир удум таомилда эди. Айтайлик, гуноҳкор эркак қўлга тушса, у ўз қурбонига уйланар ва бироздан сўнг уч марта «талоқ» сўзини айтиб, «оғир-ортмоқ» аёлдан қутуларди қўярди.

Миср Араб Республикаси халқ мажлиси (парламенти) яқинда бундай лоқайдликка чек қўйди. Қабул қилинган қонун бўйича эндиликда зўрловчи шахснинг айби исботланса, у олий жазо — ўлимга ҳукм этилади. Бундан буён аёлларга «эрмак» деб қаровчилар қадамини ўйлаб босажаклари шубҳасиздир.

● ҲАНУЗГАЧА одамзот ов қилишни тахрибан 40-50 минг йил илгари бошлаган, деган тахминлар устувор эди. Олмониянинг шимолий қисмидаги торфзорлардан яқинда топилган ўқ-ёйнинг умри 400 минг йил эканлиги маълум бўлди. Унинг узунлиги 1,80 метрдан 2,30 метрга етади. Айтишларича, бу қурол қисқа масофадан отишга мўлжалланган. Торфзорлардан ёввойи эчкилар, тош асбоблар, гулхан қолдиқлари ҳам топилди.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

Вилоятимизда Элбекнинг 100 йиллиги нишонланди

ВАТАН УЧУН ЎЛМОҚ — ЯШАМОҚДИР

ОЛИС тоғли қишлоқ Хумсонда, XIX асрнинг охирида бир бола дунёга келди. У туғилган 1898 йилда Андижонда Дукчи эшон қўзғолони бўлиб ўтган эди. Не ажабки, шу гўдакнинг бутун умри кураш билан ўтди. Ҳатто Ватанидан жуда узоқда, Верхне-Уральск турмасида, инсон боласи етти ухлаб тушида кўрмаган оғир қийноқларда ҳаётдан кўз юмганида ҳам кураш кетаётганди. 1942 йилда иккинчи жаҳон уруши давом этаётган, минглаб ўзбек йигитлари Элбек сингари жон олиб жон бераётганди. XX асрнинг охирида эса юз ёшга кирган Элбек Ватанига қайтиб келди. Бахтли замонда яшамоқ учун, ўзи фидо бўлган мустақилликни олқишлаш учун она Ўзбекистонга ташриф буюрди.

Ғазалкент шаҳри ўтган шанба куни чинакам байрам либосини кийди. Табиат ҳам шу куни саховат кўрсатди. Мовий осмонда қуёш чарақлар, оромбахш шабада эсарди. Бўстонлиқнинг Хумсон қишлоғи томонлардан димоққа гул атрлари билан бирга Элбекнинг шеърлар, оҳангларини олиб келгандек эди.

Карнай-сурнайларнинг наволари кўкни тўлдириб, қўшиқлар ундан-да баланд ҳаволанар эди. Қўлларига Ватанимизнинг байроқчаларини тутган ширин-шакар қизалоқлар худди лолалардек туришарди. Ҳамманинг тилида Элбек, ҳамманинг дилида шодлик ҳукмрон эди. Элбекнинг 100 йиллигини нишонлаш ва унинг хотирасини эъзозлаш, меросини элга тақдим этиш маъракаси ана шундай ҳаяжонли бошланди.

Бўстонлиқ тумани ҳокими Абдуманноп Абдувосиқов ушбу сўлим диёр истеъдодларга ниҳоятда бойлигини айтиб, уларнинг орасида Элбекнинг номи алоҳида ажралиб туришини қайд этди. «Бугунги хотирлаш куни, муборак тўй ҳам, сўзларимни тасдиқлаб турипти», деди у.

Шундан сўнг вилоят ҳокими Уммат Мирзақуловга сўз берилади. У юртимизда истиқлол қаҳрамонларининг номлари эъзозланаётгани, иззат-ҳурмати жойига қўйилаётгани ҳақида тўхталди. «Президентимизнинг «Ватанимиз озодлиги ва истиқлоли учун курашларда жон фидо этган, миллатни ҳурликка ва эркинликка чорлаган, шўро тузуми даврида қатағон қурбонлари бўлган минглаб фидойи инсонлар, шаҳид зиёлилар хотирасини абадийлаштириш, ҳаёти ва фаолиятини, бой илмий ижодий меросини чуқур ўрганиш, халқимиз, ўсиб келаётган ёш авлод онгида мустақиллик қадриятларига, инсон ҳақ-ҳуқуқларига юксак ҳурмат-эҳтиром туйғуларини камол топтириш, уларни ватанпарварлик, эл-юртга садоқат, демократик тамойиллар руҳида тарбиялаш» хусусидаги Фармойиши, — деб таъкидлади ҳоким ўз сўзида, — бу борада алоҳида аҳамият касб этмоқда. Элбекнинг 100 йиллигини ўтказиш, унинг ҳайкалини Бўстонлиқ тумани марказида ўрнатиш, адибнинг китобларини чоп этиш туман меҳнаткашларининг мана шу Фармойишга лаббай деб берган жавобларидир».

Ўзбекистон Республикаси мадҳиясининг улуғвор садолари остида ҳайкал устидаги оқ чойшаб туширилди. Ҳамманинг кўз ўнгида юзларидан шижоат акс этиб турган сиймо намоён бўлди. Бу — Элбек, Элим деб яшаган, халқининг маърифатли бўлиши учун жонини ҳам аямаган Машриқ Юнус ўғли — Элбек.

Ўзбекистон Олий Мажлиси қўмитаси раиси, Ўзбекистон халқ шоири Эркин Воҳидов ўз сўзида Элбекнинг ҳаёти барчамизга ибрат эканлиги тўғрисида гапирди. «Навқиронлигича фидо бўлган Элбек биздан ёш эди. Мана ҳозир ҳам юртига ёшлигича қайтиб келди. Биз Элбекка, унинг ҳамқишлоқларига таъзим этгани келдик».

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси бошқаруви раиси ўринбосари, Ўзбекистон халқ шоири Муҳаммад Юсуф истеъдод халқники эканлиги, уни ҳеч ким тортиб ололмаслиги борасида тўлқинланиб сўзлади. Ўзбекистон халқ рассоми, Бадиий академиянинг ҳақиқий аъзоси Алишер Мирзаев туман аҳлига ўзи ишлаган Элбек суратини тақдим этди. Шунингдек, Республика Ёзувчилар уюшмаси вилоят бўлими бошлиғи эҳтиросли шоир Маҳмуд Тоиров, «Хумсон» жамоа хўжалиги раиси Эргаш Одилов, меҳнат фахрийси Юсуф Муродов, қозоқ шоири Тўлаган Масатовлар ўзларининг дил сўзларини изҳор этдилар. Шундан сўнг, шаҳар маданият саройида илмий-амалий анжуман иш бошлади.

Элбек ўз даврининг атоқли шоири ва ёзувчилари Фитрат, Чўлпон, Ашурали Зоҳирий, Ғози Олим Юнусов, Усмон Носир, Абдулла Қодирий билан ҳамкор, ҳамнафас, маслакдош дўст эди. У ўзининг бутун ижоди давомида миллатпарвар педагог, толмас фольклорчи, тилшунос олим, оташин шоир сифатида 30га яқин китоб яратди. Зиёкор инсон 1937 йилнинг 7 августида ҳибсга олинди. 15 дақиқалик суд жараёни уни 12 йил озодликдан маҳрум қилди. Илмий-амалий анжуман қатнашчилари тарих фанлари доктори, профессор Ҳайдарали Узоқов, филология фанлари номзоди Аҳмад Алиев, филология фанлари номзоди Ортиқбой Абдуллаев, шоир Мирпўлат Мирзо ва бошқалар ана шулар ҳақида сўз юритдилар. Нутқлар шеърга, шеърлар қўшиққа уланди. Ўзбекистон халқ шоиралари Ойдин Хожиева, Ҳалима Худойбердиеванинг назмлари, Ўзбекистон халқ артисти Ғуломжон Ёқубовнинг қўшиқлари зал тўла мухлисларни юрагига завқ-шавқ бағишлади. Ҳайкалтарош Равшон Миртожиев эса Элбек сиймосини яратиш устидаги изланишлар хусусида сўзлади. Шоирнинг фарзанди Улуғбек Элбеков падари бузруквори шеърларида куйланган, орзу қилган қутлуғ замонда яшаётганидан мамнунлигини эҳтирос билан қайд этди. Қадр-қиммат учун, эъзоз учун ҳаммага, шахсан Президентимизга ташаккур изҳор қилди.

Оташин шоир Фитратнинг «Ватан учун ўлмоқ — яшамоқдир», деган сўзлари нақадар ҳақиқат эканлигини шу куни ҳамма дил-дилидан ҳис этди.

Элбек тирик, у эли учун, унинг маърифати учун, келажаги учун қўлида қалам, кўнглида туғён билан жанг олиб борган эди. Элбек бугун яшамоқда, у биз билан ҳамиша бирга.

Ватан учун ўлмоқ-яшамоқ демак,
Тириклик ошини ошамоқ демак.
Минг бир машаққатдан
ҳориб-толсанг сен,
Халқинг юрагида тирик қолсанг сен.
Паймона эмассан, тўлмассан асло,
Абадий биргасан ўлмассан асло.

Шу куни Элбекнинг икки китобини тақдимоти ҳам бўлиб ўтди. Бири атоқли ижодкорнинг «Шарқ» нашриёт-матбаа концернида чоп этилган «Танланган асарлар»и бўлса, иккинчиси «Жаҳон адабиёти» кутубхонасида чиқарилган «Мунгли қушим» шеърий тўпламидир. Иккала китобни шеърият мухлислари қизғин кутиб олдилар.

Биз Элбек орзу қилган замонда яшамоқдамиз. Унинг шеърларида куйланган эрк қуёши бошимиз узра нурларини сочиб турипти. Бизнинг бурчимиз — фидойи аждодларимиз орзу қилган замонамизни кўз қорачиғидек сақлашдир.

Элбекнинг 100 йиллиги тантаналарида Ўзбекистон Республикаси Президенти Давлат маслаҳатчиси Нарзулла Жўраев, шоира Шарифа Салимова иштирок этдилар.

Темур УБАЙДУЛЛО.

СУРАТЛАРДА: Элбек тўйи тантаналаридан лавҳалар.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ*

АННА СМАШНОВА:

«МЕЗБОНЛИКНИ ЎРНИГА ҚЎЙИШДИ»

НИҲОЯТ, пойтахтдаги «Динамо» спорт мажмуининг теннис кортларида саккиз кун давом этган «Тошкент-опен» халқаро аёллар мусобақасига якун ясалиб, якка ва жуфтлик беллашувларининг ғолиблари аниқланди.

УШБУ нуфузли турнирда Ўзбекистон спорт шарафини ҳимоя қилган ўн етти ёшли умидли теннисчимиз Ирода Тўлагановaнинг яхши натижага эришганлигини алоҳида таъкидлаш жоиз. Гарчи у якка беллашувларда 1/8 финалдан юқорига кўтарила олмаган бўлсада, жуфтлик мусобақаларида украиналик шериги, ўн олти ёшли Татьяна Перебейнис билан ярим финалга чиқа олди. Таниқли мутахассисларнинг фикрига қараганда, агар ушбу икки ёш теннисчи ярим финалда қуръа бўйича кучли теннисчилардан иборат Евгения Куликовская (Россия) ва Патриция Вартуш (Австрия) жуфтлигига рўпара келмаганларида, финалга чиқишлари ва ҳатто, турнир ғолиби бўлишлари ҳам мумкин эди. Зеро, айнан тажрибали шу теннисчилардан иборат жуфтлик финалда ўз рақибларини мағлуб этиб, соврин эгаси бўлди. Ваҳоланки, ярим финалда Ирода Тўлаганова билан Татьяна Перебейнис улар билан тенгма-тенг курашиб, ҳисобда озгина фарқ билан ютқазган эдилар.

Аввалдан кутилганидек, якка беллашувларда исроиллик Анна Смашнова финал учрашувида бельгиялик Лауренс Куртуани енгиб, турнир ғолиби бўлди. Шуниси диққатга сазоворки, А. Смашнова журналистларга берган интервьюларида кўпроқ халқаро турнирнинг ниҳоятда оқилона ташкил этилганлиги, барча зарур шарт-шароитлар яратиб берилганлиги хусусида гапирди. Ўзбекистонликларнинг мезбонликни ўрнига қўйганликларини алоҳида таъкидлади. Халқаро турнирнинг тантанали ёпилиш маросимида ғолиб ва совриндорларга ўзбек миллий кийимлари совға қилинганлиги чемпион фикрининг амалдаги тасдиғи бўлди.

Самад САРИМСОҚОВ.

Сидней 2000

МУҲИМ УЧ ОЧКО ҚЎЛГА КИРИТИЛДИ

МАМЛАКАТИМИЗ олимпия терма жамоаси навбатдаги учрашувда Қозоғистон терма жамоаси устидан ғалаба қозонган Туркманистон олимпиадачиларини қабул қилди. Олдинги ғалабадан руҳланган меҳмонлар майдонда фаол ҳаракат қилиб, ташаббусни ўз қўлларига олдилар. Учрашувнинг йигирманчи дақиқасида дарвозабонимиз Евгений Сафонов меҳмонлар ҳужумчиси яккама-якка чиқиб, берган зарбасини қайтаришга муваффақ бўлди.

Учрашувнинг иккинчи бўлими ўрталарида ўйинчиларимиз ҳужумни кучайтириб, ташаббусни қўлга олдилар. Анвар Бердиев, Рашид Ғофуров, Андрей Акопянцлар кетма-кет ҳужум уюштириб, рақиблар ҳимоячиларини эсанкиратиб қўйдилар. Сўнгги ўн беш дақиқада майдон эгалари рақиблар дарвозасини уч марта забт этиб, муҳим ғалабани қўлга киритдилар. Биринчи бўлиб ҳисобни Анвар Бердиев очди. Леонид Кошелев иккинчи тўп муаллифи бўлди. Шундан сўнг учрашувда фаол ҳаракат қилган Андрей Акопянц ҳисобни 3:0га етказди.

Шундай қилиб, Ўзбекистон олимпия терма жамоаси тўплаган очколарини 10тага етказди ва жадвалда яна иккинчи ўринга чиқиб олди.

Шу куни бешинчи гуруҳда яна бир учрашув ўтказилди. Қозоғистонликлар ўз майдонларида Тожикистон жамоасини қабул қилдилар. Ўйин 5:1 ҳисобида майдон эгалари фойдасига ҳал бўлди. Улар 13 очко билан жадвалда биринчи ўринга чиқиб олдилар.

Чемпионлар кубоги

ОСИЁ футбол конфедерациясида ўтказилган қуръа ташлаш тадбирида Осиё кубок эгалари кубоги мусобақаларида «Пахтакор»нинг рақиби аниқланди. У Қозоғистон чемпиони «Елимай» билан учрашади. Ўйинда ютган жамоа «Варзоб» (Тожикистон) — «Динамо» (Қирғизистон) жамоалари учрашуви ғолиби билан куч синашади. Иккинчи босқичга чиққан жамоа эса чорак финалда Бирлашган Араб Амирликлари, Саудия Арабистони ёки Қатар давлати чемпионларидан бири билан баҳс юритади.

Кубок эгалари кубоги

ОСИЁ мамлакатлари кубок эгалари кубоги баҳсларида «Навбаҳор» жамоаси мусобақаларнинг иккинчи босқичидан жангга киришади. Чунки, ўтган йилги мусобақаларда «Нефтчи» жамоаси чорак финал мусобақаларида иштирок этгани учун «Навбаҳор» биринчи босқич мусобақаларидан озод этилди. «Навбаҳор» чорак финалга чиқса Сурия, Бирлашган Араб Амирликлари ёки Саудия Арабистони кубоги соҳиби билан беллашади. Мусобақалар август ойида бошланади.

Ўзбекистон кубоги

БИЛЛУР соврин баҳсларининг навбатдаги учинчи босқич ўйинлари куни ва жуфтликлари маълум бўлди. 28 июнь куни «Цементчи» — «Насаф», «Семурғ» — «Зарафшон», «Янгиер» — «Навбаҳор», «Самарқанд» — «Қизилқум», «Қува» — «Дўстлик», «Шаҳрихон» — «Суғдиёна», «Ғазалкент» — «Нефтчи», «Пахтакор» — «Шўрчи» жамоалари учрашадилар. Улар ўртасида бир ўйин ўтказилади. Чорак финалдан бошлаб ғолиб жамоа икки ўйин натижасига қараб аниқланади. Бу йил чорак ўйинларидан сўнг баҳслар тўхтатилади. Ярим финал ва финал ўйинлари келаси йил бўлиб ўтади.

Талъат ЮСУПОВ.

Ҳаваскорлик жамоаларида

ҚУЙИЧИРЧИҚ «ЮЛДУЗЛАРИ»

ТУМАНДАГИ 36-ўрта мактаб қошида рaққосалар жамоасини тузиш фикри мактаб директори Валентина Ивановна Андан чиққан эди. Чунки, директор бу ерда санъатга иштиёқи баланд қизлар кўпчиликни ташкил қилишини яхши биларди.

Директор бу таклифни оталиқ ташкилот — Отажонов номли агрофирма раисига билдирди. У рози бўлди. Қандай ёрдам керак бўлса, беришини айтди. Фақат, яхши бир раҳбарни танлаш лозим эди. Валентина Ивановна хўжалик Маданият уйи мудири билан учрашиб суҳбатлашгач, бир тўхтамга келди. Людмила Пўлатова бу ишни эплайди...

Ўшанда 1992 йилнинг бошлари эди. Эндигина Маданият институтини тугаллаган қизда амалиёт етишмаслиги билиниб турарди. Ўқувчилар билан тил топишиш, уларни нафис ҳаракатларга ўргатиш бошида анча мушкул бўлди. Ўзбек, рус, қозоқ, корейс ва бошқа миллатлар рақслари ўргаnila бошланди. Машғулотларга 1-5-синф ўқувчилари жалб қилинди...

Орадан 7 йил вақт ўтди. Бугунги кунда жамоа нафақат туманга, балки, вилоят ҳамда республикага танилди. Мактабга агрофирма раҳбарияти қўлидан келган ёрдамини аямаяпти. Ҳатто либосларигача тайёрлаб беришмоқда. Уч йилдан буён Мустақиллик ва Наврўз байрамларида «Юлдузлар» жамоаси раққосалари пойтахт Мустақиллик майдонида чиқишлар қиляпти. «Санъат ғунчалари» республика кўрик-танловининг бир неча бор совриндори. Жамоанинг собиқ саккиз нафар ўқувчиси айни пайтда хореография билим юртини тугаллаш арафасида туришибди. Улардан тўрт нафари ўғил болалар.

«Юлдузлар»нинг аксарият қатнашчилари ўзбек, рус, корейс, қозоқ миллати фарзандларидир. Лола Қосимова, Света Булатова, Марина Син, Юлдуз Кошакова, Гўзал Алимбоевалар жамоанинг энг фаол аъзолари ҳисобланишади. Алевтина Макарова эса жамоанинг энг кенжа аъзоси. Бу йил биринчи синфга қадам қўяди.

— Ҳозир қизларимга ўзбек миллий рақсларини кўпроқ ўргатяпман, — дейди Л. Пўлатова. — Бу ишда менга ўзим билан бирга ишлаётган турмуш ўртоғим ёрдам беряпти.

Ҳа, туманда бирор тадбир йўқки, унда «Юлдузлар» иштирок этмаётган бўлса. Ўзбекона либослар ярашиб турган қардош миллат қизларининг чиройли рақсларини кўрган киши миллий қадриятларимизга бўлган ҳурмат-эътибордан мамнун бўлиши шубҳасиз.

Дониёр КАМОЛОВ,
Қуйичирчиқ тумани.

ҲАЙДОВЧИ, ПИЁДА, ЙЎЛ

МАШИНАНИ БОШҚАРАЁТГАН КИМ?

ҲАРАКАТ хавфсизлигини таъминлаш ва йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш борасида вилоят Ички ишлар бошқармаси ДАН ходимлари томонидан амалга оширилаётган чора ва тадбирларга қарамасдан жойларда рўй бераётган бахтсиз ҳодисалар кўрсаткичларининг юқори даражада эканлиги ҳеч кимни бефарқ қолдирмаслиги зарур.

Олдимизда турган муҳим вазифалардан бири ҳам одамлар саломатлигини асраш, уларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш, энг аввало, йўлларимизда осойишталикни таъминлаш учун йўл-транспорт ҳодисаларининг оғир оқибатларини бартараф этиш асосий бурчимиздир. Бунинг учун, аввало, малакали ҳайдовчилар тайёрлашда дастлабки замин бўлган ўқув ташкилотлари ишини такомиллаштириш лозим.

Яқинда бўлиб ўтган Тошкент вилоятида ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш мақсадида транспорт ҳайдовчиларини тайёрлаш сифатини ошириш мавзуига бағишланган семинар-йиғилишда йўл-транспорт ҳодисаларининг таҳлили, уларнинг содир бўлишига асосий сабаблар замонавий машиналарни бошқариш масалалари муҳокама этилди.

Йиғилишда вилоят ДАН бошқармаси қошидаги мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти, «Ўзавтоходим» корпорацияси, Автомотоҳаваскорлар кўнгилли жамияти, Халқ таълими тизими ҳамда ДАН бошқармасининг масъул ходимлари иштирок этишди.

Семинар-йиғилишни вилоят Ички ишлар бошқармаси бошлиғининг муовини, милиция полковниги Э. Эркаев бошқарди.

Йиғилганлар вилоят ИИБ ДАН бошқармаси бошлиғи, полковник А. Ҳамидуллаевнинг Тошкент вилоятидаги ўқув ташкилотларида ҳайдовчилар тайёрлаш ишларини такомиллаштиришга бағишланган маърузасини тинглашди. Маърузачи ўз сўзида ўқув ташкилотлари томонидан назарий ва амалий билимларни пухта эгаллаган ҳайдовчилар етиштириш — ҳаракат хавфсизлигини таъминлашнинг асосий йўналишларидан бири эканлигини алоҳида уқдириб ўтди.

Хўш, бугунги кунда транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқига эга бўлган ҳайдовчи қандай малака ва сифатларга эга бўлиши керак? Ҳайдовчилар тайёрловчи ўқув мактабларида, автокорхоналарда ва жамоат ташкилотларида тарбиявий ишларни кучайтириш ҳамда йўл-транспорт ҳодисаларининг оғир оқибатларга олиб келишини ҳар бир ҳайдовчига, фуқароларга етказиш шу куннинг муҳим муаммоларидан бири эканлиги ҳеч кимга сир эмас.

Анжуманда сўзга чиққан Травмотология ва ортопедия илмий-текшириш институти директори, профессор М. Азизов, вилоят ва шаҳар мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотлари раисининг муовини О. Сапожников, «Ўзавтоходим» акционерлик корпорацияси Чирчиқ шаҳар автомобиль ўқув комбинатининг бошлиғи Р. Юсупов, вилоят Автомотоҳаваскорлар жамияти раиси М. Ботирбеков, Келесдаги мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» автомактаби бошлиғи муовини Н. Баратов, Тошкент Автомобил йўллар институти «Ҳаракат хавфсизлиги» малака ошириш курси бошлиғи, техника фанлари номзоди, доцент Қ. Азизов ва бошқалар вилоятимизда ҳайдовчилар тайёрлаш сифатини яхшилаш борасидаги ўз фикр ва мулоҳазаларини ўртага ташладилар.

Йиғилишда кўрилган масалалар юзасидан аниқ вазифалар ва қўшимча тадбирлар белгиланди.

Шавкат ҚУЛИБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

1999–2000 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА
АБИТУРИЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

ЧЕТ ТИЛИ (инглиз тили).
ҚОЗОҚ ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ.
МАТЕМАТИКА ВА ИНФОРМАТИКА (рус, ўзбек).
КИМЁ.
БИОЛОГИЯ.
ГЕОГРАФИЯ.
ТАРИХ, ДАВЛАТ ВА ҲУҚУҚ АСОСЛАРИ.
ЎЗБЕК ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ.
РУС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ.
КАСБИЙ ТАЪЛИМ (соҳалар бўйича).
БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЯВИЙ ИШ (ўзбек, рус, тожик).
ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА ЖИСМОНИЙ МАДАНИЯТ.
ЧИЗМАЧИЛИК, ТАСВИРИЙ ВА АМАЛИЙ САНЪАТ.
МУСИҚА ТАЪЛИМИ ВА ЭСТЕТИК ТАРБИЯ.

Ҳужжатлар 20 июндан 20 июлгача қабул қилинади.

Қуйидаги ҳужжатлар топширилади: ректор номига ариза, ўрта маълумот ҳақида гувоҳнома (асл нусхаси), соғлиги тўғрисида маълумотнома (086У-шакл), 3х4 шаклда 6 дона сурат.

Институт манзили: 702500, Ангрен шаҳри, 48-даҳа, 1-«в» уй. ТЕЛЕФОН: 2-24-89.

РЕСПУБЛИКА об-ҳавони кузатиш бош бошқармасидан хабар қилишларича, 17-20 июнь кунлари пойтахтимиз ва Тошкент вилоятида об-ҳаво ўзгариб туради. Вилоятимизнинг айрим туманларида қисқа муддатли ёмғир ёғиб, момақалдироқ бўлиши эҳтимоли бор. Ғарбдан эсган шамолнинг тезлиги ҳар сонияда 7-12 метрга етади. Момақалдироқ пайтида эса шамол кучайиб, унинг тезлиги 15-20 метрга боради. Ҳарорат кечалари 17-22, кундуз кунлари 32-37 даража атрофида иссиқ бўлиши мумкин.

ТОШКЕНТ Давлат техника университети (илгариги Тошкент Политехника институти) томонидан Жаббор Ниғматович Шаханов номига 1978 йил 3 июлда берилган Г-П № 299275 рақамли диплом йўқолганлиги туфайли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент шаҳар Мирobod туманидаги «ФАРТУНА» кичик корхонаси
ТУГАТИЛАДИ.
Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида 56-70-80 рақамли телефон орқали қабул қилинади.

Мирзо Улуғбек туманидаги «УСМОНОВ Ш. А.» хусусий ишлаб чиқариш фирмаси
ТУГАТИЛАДИ.
Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида 66-10-40 рақамли телефон орқали қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир ўринбосари **Раҳимберди УМАРОВ**

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: *хатлар ва оммавий ишлар бўлими:* 133-40-48. *Эълонлар:* 133-40-48, 136-57-27.

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0443. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Саҳифаловчи: Музаффар ҚЎЧҚОРОВ. Адади 11.937 нусҳа.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: якка обуначилар учун 205, ташкилотлар учун 206. Босишга топшириш вақти – 20.30. Босишга топширилди – 17.45. 1 2 3 4 5 6